

Bergvesenet

Postboks 3021, N-7441 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr 5527	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering	Gradering
Kommer fra ..arkiv Vestlandske	Ekstern rapport nr	Oversendt fra Vestlandske	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:

Tittel
Innberetning til Gauldal Skifterett fra bobestyreren i A/S Røros Kobberverks konkursbo

Forfatter Helliesen, H.E.	Dato År 03.06 1980	Bedrift (Oppdragsgiver og/eller oppdragstaker) Adv.firma Wiersholm,Bachke og Helliesen
------------------------------	---------------------------------	---

Kommune Røros	Fylke Sør-Trøndelag	Bergdistrikt	1: 50 000 kartblad 17203	1: 250 000 kartblad Røros
------------------	------------------------	--------------	-----------------------------	------------------------------

Fagområde Økonomisk	Dokument type	Forekomster (forekomst, gruvefelt, undersøkelsesfelt) Lergruvbakken
Råstoffgruppe Malm/metall	Råstofftype Cu,Zn	

Sammendrag, innholdsfortegnelse eller innholdsbeskrivelse
Gjennomgang av gruvens historikk og selskapets styre og daglige ledelse.
Avviklingen av driften og konkursens årsaker, vurdeing av straffbare forhold, boregnskapet

Advokatfirmaet
Wiersholm, Bachke & Helliesen

MEMBER AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING

H. R. ADVOKAT OLE A. BACHKE SEN
H. R. ADVOKAT H. E. HELLIESEN
H. R. ADVOKAT OLE A. BACHKE JR.
ADVOKAT ARNLJOT HUSTAD
ADVOKAT NILS GREGUSSON

—
ADVOKAT PER F. HETTY

—
ADVOKAT THORLEIF ELLESTAD
ADVOKAT KARSTEN H. TORKILDSEN

MUNKEDAMSVEIEN 3 B
TELEFON (02) 41 70 25
TELEX 16 761 WHB N
TELEGRAM KRISTEF
POSTBOKS 1858 VIKÅ
OSLO 1

I N N B E R E T N I N G

TIL

GAULDAL SKIFTERETT

FRA

BOBESTYREREN I

A/S RØROS KOBBERVERKS KONKURSBO

INNHALDSFORTEGNELSE:

NR.	OVERSKRIFT	SIDE
I	INNLEDNING	1
II	HISTORIKK OG UTVIKLING VED A/S RØROS KOBBERVERK 1644 - 1977	1
III	SELSKAPETS STYRE OG DAGLIGE LEDELSE	2
IV	BOBEHANDLINGEN	3
	1. Avvikling av driften	3
	2. Boets aktiva	5
	a) Registrering	5
	b) Realisasjon av aktiva (i) - (ix)	6
	c) Utestående fordringer	11
	d) Diverse inntekter	11
	3. Anmeldte fordringer - fordringsprøvelse	12
	4. Offentlige interesser	12
	a) Kulturelle/antikvariske interesser	12
	b) Sikringsarbeid	13
	c) Eiendoms- og grenseforhold	14
V	KONKURSENS ÅRSAKER	15
	1. Innledning	15
	2. Lergruvbakken Gruve	15
VI	OMSTØTELSE	18
VII	MULIGE STRAFFBARE FORHOLD	18
IX	DEN VIDERE BOBEHANDLING	19
	1. Forholdet til panthaverne	19
	2. Konsesjonsspørsmål m.m.	21
	3. Avsluttende fordringsprøvelse/utarbeidelse av slutningsregnskap m.m.	21
X	BOREGNSKAPET	21

I. INNLEDNING.

Den 13. oktober 1977 besluttet et samlet styre i A/S Røros Kobberverk å gjøre oppbud til Gauldal Skifterett. Oppbudsbegjæring ble innlevert til Skifteretten samme dag kl. 1515.

Konkurs i selskapet ble åpnet ved Gauldal Skifteretts kjennelse av 14. oktober 1977.

Høyesterettsadvokat H.E. Helliesen, Munkedamsveien 3 B, Oslo 1 ble samtidig beskikket som midlertidig bestyrer av boet.

I skiftesamling den 28. oktober 1977 ble h.r.advokat Helliesen oppnevnt som permanent bestyrer, samtidig som statsaut. revisor Per Edg. Ryen, etter forslag fra bobestyrer, ble oppnevnt som boets revisor. Videre ble følgende kreditorutvalg oppnevnt:

1. Direktør Kjell G. Hem, Den Norske Industribank, Oslo.
2. Banksjef Ivar Elvsveen, Røros Sparebank, Røros.
3. Tømmermester Johan Kjellmark, Røros.

Boets revisor har avgitt revisjonsberetning datert 28. juni 1979. Denne er lagt ved som bilag til innberetningen og bostyret slutter seg i det vesentlige til denne.

II. HISTORIKK OG UTVIKLING VED A/S RØROS KOBBERVERK 1644 - 1977.

A/S Røros Kobberverk var ved konkursåpning Norges eldste bergverks- og industribedrift, og som sådan er bedriftens historie og utvikling inngående behandlet av flere historieskrivere. Spesielt interesserte henvises bl.a. til de jubileumsbøker som er utgitt om bedriften, senest Gunnar Brun Nissens "Røros Kobberverk - 1644-1974" (Trondheim 1976), samt til bind II av "Bergstaden Røros' Historie" (1946 - redaktør Ole Øisang). Fylldige opplysninger vil også finnes i de fleste leksika.

Her må det være nok å konstatere at bedriften ble grunnlagt i 1644 som participantskap, omdannet til aksjeselskap fra 1. januar 1910, og at bedriften gjennomgikk en større gjelds-sanering i 1936 hvorved den tapte størstedelen av sine tidligere omfattende grunneiendommer.

En vesentlig del av driftsgrunnlaget det siste århundret har vært opparbeidelse av gammel avfallsmalm bl.a. fra de gamle berghaller ved Kongens Gruve, samt fra 30-årene og frem til 1972 malmbryting i Olavsgruven. Sistnevnte gruve hadde inntil utgangen av 1972 produsert 1.131 mill. tonn råmalm med gjennomsnittlig 1,39% kobber. Sekundær produksjon har vært fremstilling av "Tyrilin" beis og sandblåser-grit.

Omfattende malmletingsarbeider (jfr. revisors beretning side 18) resulterte bl.a. i funnet av en malmforekomst ved Lergruvbakken som ble satt i drift 23. februar 1973 til erstatning for Olavsgruven. Med hensyn til driften ved Lergruvbakken som pågikk frem til konkursåpning vises til revisors beretning. Side 13.

Malmletingsarbeidene resulterte også i funnet av det såkalte Hersjøfeltet, hvor resultatet av omfattende diamantboring, fra sommeren 1974 i samarbeid med Aktieselskabet Sydvaranger, gav håp om et fortsatt driftsgrunnlag til avløsning av forekomsten på Lergruvbakken. (Side 20 i denne beretning).

Driften av Lergruvbakken Gruve, som ble igangsatt på grunnlag av prøveresultater, bød imidlertid på uforutsette og kostbare tekniske problemer, og vesentlig dårligere malmgehalter enn forutsatt. Dette forhold sammen med sterk generell omkostningsøkning, jfr. revisorberetningen s. 16, og tildels synkende priser på hovedproduktet sink og på kobber tappet i årene forut for konkursåpning selskapet for meget betydelige ressurser og det kan allerede innledningsvis fastslås at utviklingen ved Lergruvbakken er en hovedårsak til konkursen. Nærmere om dette nedenfor. Det vises forøvrig til revisors beretning på side 9 følgende.

III. SELSKAPETS STYRE OG DAGLIGE LEDELSE.

Det vises til revisors beretning på side 3 - 5.

IV. BOBEHANDLINGEN.

1. Avvikling av driften.

Med hensyn til driften i 1970-årene frem til konkursåpning vises, foruten til innledningsbemerkningene ovenfor, også til revisors beretning på side 12 og 18 følgende når det gjelder driftsresultatene og til side 13 følgende med hensyn til investeringene i perioden.

Sommeren og høsten 1977 fant det sted en hektisk møtevirksomhet mellom bedriftens ledelse, offentlige og private kredittinstitusjoner, samt offentlige myndigheter, vedrørende Kobberverkets økonomiske situasjon. Det ble således holdt et møte i Industridepartementet 29. september 1977 hvor det foruten statssekretær og embetsmenn fra Departementet møtte representanter for Kobberverkets ledelse og ansatte. Videre ble det holdt et møte den 3. oktober. Det ble fra såvel Industridepartementet som Distriktenes Utbyggingsfond gjort klart at det ikke forelå noen hjemmel for å ettergi noen av de lån som var blitt ydet fra det offentliges side.

De lån det var tale om var ved konkursåpning:

Distriktenes Utbyggingsfond:

Lån I	kr. 2.801.662,38
Lån II	" 4.222.601,26
Lån III	" 2.210.000,00
A/S Den Norske Industribank, konsolideringslån 1975	" 1.100.000,00

(Transportert)	kr.10.334.263,64
A/S Den Norske Industribank, konsolideringslån 1976	" 4.400.000,00
A/S Den Norske Industribank, likviditetslån	" <u>850.000,00</u>
	<u>kr.15.584.263,64</u>

Det ble også gjort klart at Miljøverndepartementet ikke hadde midler til å kjøpe kulturverdier knyttet til bedriften, herunder de gamle bygninger på malmplassområdet og slagghaugene.

Ved brev av 12. oktober 1977 fra Industridepartementet heter det til slutt:

"På bakgrunn av det som her er anført må man bare beklage at det fra statens side ikke kan gjøres noe for å hjelpe Røros Kobberverk ut av den oppståtte situasjon, og det vises forøvrig til Industridepartementets brev av 4. ds."

I brev av 4 ds. ble presisert:

- "1. At Industridepartementet ikke har fullmakt til å ettergi de lån som er gitt til selskapet fra staten.
2. At selskapet ikke må foreta disposisjoner som innebærer en forfordeling av kreditorene til ugunst for statens fordringer."

På bakgrunn av bedriftens vanskelige økonomiske stilling og signalene fra det offentlige hadde selskapets styre i møte den 26. september 1977 fattet enstemmig vedtak om at det ikke lenger var forsvarlig å opprettholde virksomheten i Lergruvbakken og oppredningsverket (foredlingsanlegget) på Kongens Gruve. Noe nærmere tidspunkt ble da ikke fastsatt, men driftsledelsen fikk senere instruks om at siste salve som var boret og ladet skulle skytes fredag 14. oktober, og at den utskutte malm deretter skulle drives ut og kjøres gjennom oppredningsverket.

Som nevnt ovenfor ble konkurs åpnet med virkning fra den 13. oktober.

Ut fra de foreliggende opplysninger så bobestyrer med tilslutning av bostyret ingen foranledning til å endre denne beslutning. Revisors beretning illustrerer at driften var sterkt tapsbringende. Det vises særlig til sidene 12 og 18 følgende, samt vedlegg.

Ved årsskiftet 1977/1978 ble det gjort to selvstendige beregninger for bostyret for å få kvantifisert hva fortsatt drift ville innebære. Den ene, som ble utført av selskapets kontorsjef, konkluderte med at drift fra konkursåpning til nevnte årsskifte ville gitt et underskudd før avskrivninger på anslagsvis kr. 1,5 mill. Den annen som ble utført av direktør Per C. Sandberg (styremedlem i selskapet fra juni 1977) konkluderte, basert på 1977 omkostningsnivå og januar 1978 priser på produktene inklusive kobberfondsbidrag, med et underskudd før avskrivninger og renter på faste lån med henimot kr. 600.000,- pr. måned. De bergtekniske analyser utført for bostyret viste hertil at forekomsten i realiteten var uttømt ved konkursåpning.

Etter møte med tillitsmannsutvalget den 18. oktober 1977 utgikk oppsigelser til samtlige av bedriftens 67 ansatte i løpet av oktober måned.

I oppsigelsestiden var de ansatte først beskjeftiget med foredling av all utskutt malm, et arbeide som ble avsluttet i siste halvdel av november måned. Hertil ble det arbeidet med samling, rengjøring og konservering av maskiner og utstyr, samt med oppryddingsarbeid og sikringsforanstaltninger.

Bedriften hadde en rekke medarbeidere med lang tjenestetid, hvorav flere med maksimal oppsigelsestid på 6 måneder. Eksempelvis hadde man pr. 1. februar 1978 fortsatt 17 ansatte til disposisjon for bostyret. Et såvidt stort antall bidro til å holde re-engasjering av personer nede på et beskjedent nivå. Samtlige ansatte har fått fullt oppgjør

for sine tilgodehavender ved fratreden, og det har i oppsigelsesperiodene ikke vært nødvendig å trekke på midler fra den statlige lønnsgarantiordning i konkurs.

Bedriftens kontorsjef Finn Valseth hadde før konkursåpning fått ny stilling. I møte den 26. november 1977 besluttet bostyret å engasjere ham som boets avviklingsleder. Videre ble bedriftens tidligere innkjøpssjef og materialforvalter Gunnar Tørres engasjert til å bistå i forbindelse med realisasjonen av boets realverdier. Valseth fratrådte den 1. mars 1978, mens Tørres var engasjert som boets forvalter frem til 1. desember 1979, hovedsaklig beskjeftiget med realisasjon av aktiva. Hertil kommer tilsammen 5 ansatte re-engasjert i deler av 1978 for å bistå med regnskap, kontorarbeid, samt ettersyn, fremvisning, salg/ekspedisjon og demonteringsarbeider i gruven.

2. Boets aktiva.

(a) Registrering.

Gauldal Skifterett v/ lensmannen i Ålen med to sakkyndige registreringsvitner og vurderingsmenn avholdt registreringsforretning i boet i dagene 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 26., 27. og 28. oktober samt 7. november 1977 i nærvær av bobestyrers representanter.

En oversikt over boets eiendeler, tilgodehavender og gjeld fremgår av registreringsforretningen og av revisors beretning med bilag av 28. juni 1979.

(b) Realisasjon av aktiva.

De foretatte analyser viser at det aldri har vært grunnlag for å selge bedriften som "Going Concern". Man har således vært henvist til å finne nye eiere til alle selskaps realverdier til de best mulige priser, og har herunder gjort bruk av de realisa-

sjonsmåter som Konkursloven gir anvisning på. Det vesentlige av produksjonsutstyr og rekvisita er allikevel solgt under hånden med fremragende bistand av bedriftens tidligere innkjøpssjef. Hans iherdige salgsarbeid og omfattende sakskunnskap har utvilsomt reddet hundretusener for panthaverne og kreditorfellesskapet.

Om realisasjonsarbeidet kan ellers nevnes følgende:
(De nedenfor oppgitte beløp er avrundet).

(i) Salg av produkter.

Metallprodukter på lager ved konkursåpning samt sluttproduksjon utbrakte tilsammen brutto kr. 5.176.000,-. Herav fragår bl.a. dekning av forlagspant med kr. 898.000,-, gyldig utøvet tilbakeholdsrett for kr. 293.000,- samt produksjons-, frakt- og andre salgsomkostninger, slik at nettoprovenyet for boet ble vesentlig lavere.

(ii) Kobberfondet.

Pristilskudd fra Kobberfondet er etter konkursåpning inngått til boet med tilsammen kr. 945.000,-.

(iii) Røros Tyriforedling-"Tyrilin" Beis.

Denne sidevirksomhet knyttet til bedriften ble en tid av boet drevet videre som regnings-svarende. Salg av restlager og et mindre produksjonslokale med enkelt utstyr samt tilstøtende grunn "Tyrihaugen" gnr. 135, bnr. 142 i Røros utbrakte et netto proveny på kr. 450.000,-.

Kr. 80.000,- av salgssummen refererer seg til pantsatte aktiva, og kommer således ikke boet tilgode.

(iv) Salg av driftsmidler.

Det foreligger ingen endelig oversikt pr. 1 dag over resultatet av dette salg. Pr. 31. desember 1979 utgjorde posten kr.2.826.000,-. Det alt vesentlige tilfaller panthavere med industripant.

(v) Kulturelle/antikvariske verdier.

Boet har akseptert et tilbud fra staten v/ Miljøverndepartementet om kjøp av verdier for til sammen kr. 3,2 mill.

I hovedtrekk omfatter salget følgende:

- Ca. 8 000 dekar utmarksområder omfattende:

"Røsjøstykket" - Gnr. 35 Bnr. 9 i Røros.

"Rørset" - Gnr. 35 Bnr. 8 i Røros.

"Grønhaugen" - Gnr. 28 Bnr. 1 i Røros.

- Storwartzområdet med påstående bygninger og tilsammen ca. 4 000 dekar grunn omfattende:

"Storwartzhage"- Gnr. 141 Bnr. 4,5,6 og 7 i Røros.

"Olavshage" - Gnr. 141 Bnr. 8 i Røros.

"Kvintusvollen"- Gnr. 132 Bnr.306 i Røros.

- Malmplassområdet med påstående antikvariske bygninger, beliggende i Bergstaden, Røros omfattende:

"Smeltehyttens grunn" - Gnr. 135 Bnr. 115 i Røros.

"Smaahage" Gnr. 136 Bnr. 1, 47 og 48 i Røros.

"Kirkegaardshage" - Gnr. 135 Bnr. 64 i Røros.

"Østerhage" - Gnr. 137 Bnr. 1 og 157 i Røros.

- Slagghaugene ved Malmplassen.
- Kobberverkets samlinger av historisk gruveutstyr og -litteratur m.m., herunder 140 stk. kobberbarrer av verkets produksjon.

Salget er gjennomført med overtakelse og betaling pr. 1. april d.å. Denne post vil nedenfor bli referert til som "Statspakken". Det er ellers å merke at de faste eiendommer med påstående bygninger er beheftet med gjennomgående pant, slik at det hovedsaklig er løssøret som kommer de uprioriterte fordringshavere til gode. Spørsmålet om slagghaugene omfattes av pantet er ikke endelig avgjort.

(vi) Oppredningsverket og bergrettighetene.

A/S Røros Kobberverk bygget i 1971-1972 et nytt oppredningsverk ved Kongens Gruve med sikte på foredling av malmen fra Lergruvbakken og eventuelt senere Hersjøforekomsten. Oppredningsverket består av knuseverk og flotasjonsanlegg. Opprinnelig var tanken å bygge et semi-mobilt verk, men man kom til å bygge et fast anlegg. Med hensyn til omkostningene i forbindelse med dette bygg vises til revisors beretning. (Side 13).

Det ble tidlig under bobehandlingen, fra såvel kommunale som fylkeskommunale myndigheter, gitt uttrykk for et sterkt ønske om å bevare oppredningsverket med sikte på fremtidig utnyttelse av forekomster i Røros-området med derav følgende sysselsettingsmuligheter. Beregninger viste videre at anleggsom-

kostningene ved nytt tilsvarende anlegg vil andra til i overkant av kr. 10 mill., mens nettoprovenyet til kreditorene ved riving av verket ville bli ytterst beskjedent.

Ut fra denne situasjon behandlet bostyret spørsmålet om oppredningsverkets fremtid allerede i januar 1978, og var da innstilt på å bevare anlegget. Det ble rettet henvendelse til de fylkeskommunale myndigheter og til Industridepartementet med sikte på offentlig overtakelse av anlegget. I brev av 4. april 1978 fra Industridepartementet til bobe-
styreren ble det imidlertid meddelt at staten ikke fant å kunne overta verket.

I bostyremøte den 10. mai 1978 besluttet bostyret å bevare oppredningsverket dersom en for boet tilfredsstillende økonomisk løsning kunne finnes. På grunnlag av denne beslutning arbeidet bobe-
styrer med forskjellige løsninger. Den 16. februar 1979 rettet man en henvendelse til Bergverkenes Landssammenslutning med anmodning om distribusjon til samtlige medlemmer av opplysninger om oppredningsverket og bedriftens bergrettigheter. Brevet inneholdt videre en forespørsel om det blant sammenslutningens medlemmer kunne være interesse for overtakelse av disse aktiva. Brevet ble distribuert med BVL's ekspedisjon av 1. mai 1979 til samtlige medlemsbedrifter. Fremstøtet resulterte beklageligvis kun i to henvendelser, hvorav den ene bedrift, etter å ha mottatt fyldige opplysninger, i brev av 6. juli 1979 til bobe-
styreren meddelte at overtakelse av oppredningsverket med bergrettigheter for tiden ikke hadde interesse. En annen

interessent, A/S Killingdal Grubeselskab, fremsatte et bud som imidlertid ikke var tilfredsstillende. Det ble derfor rettet nye henvendelser til sentrale og lokale myndigheter med opplysning om at bostyret ikke lenger fant å kunne ta omkostninger ved å opprettholde verket. Myndighetene meddelte at de på sin side ikke kunne engasjere seg økonomisk i en løsning.

Etter et omfattende forarbeid lyktes det å oppnå et bud fra A/S Killingdal Grubeselskab stort kr. 950.000,- på det vilkår at kjøperen skulle besørge opprydningsarbeidene rundt anleggene, samt forplikte seg til å la anlegget bli stående i minst fem år. Bostyret aksepterte dette tilbud den 1. oktober 1979. *

Foruten oppredningsverket omfatter salget boets registrerte bergrettigheter:

Kongens 1 - 5 i Røros kommune.
Fløttum 1 - 2 i Midtre Gauldal kommune.
Hersjø V, 1 - 4 i Holtålen kommune.

Videre gjenværende usolgte maskiner og rekvisita ved Kongens Grube, Lergruvbakken og Nedre Storwartz.

Endelig inngår følgende eiendommer:

"Falkberget"	- Gnr. 7 Bnr.3 i Røros.
"Trøen Vestre"	- Gnr. 5 Bnr.3 i Røros.
"Storhagen"	- Gnr. 143 Bnr.1 i Røros.
"Lillehagen"	- Gnr. 143 Bnr.2 i Røros.

(vii) Øvrige faste eiendommer.

Foruten de eiendommer som inngår i postene

* I kontrakten med Killingdal gjøres 5-års listen fra 1. 10. 1979.

(iii), (v) og (vi) ovenfor er solgt to boligeiendommer, "Fredbo" Gnr. 138 Bnr. 179 og "Solbakken" Gnr. 134 Bnr. 202, begge i Røros for tilsammen brutto kr. 515.000,- hvorav nettoprovenyet tilfaller de uprioriterte fordringshavere, idet disse eiendommer kun var beheftet med restbeløp av pantelån opptatt for å erverve eiendommene.

Videre er solgt boets hytteeiendom "Rismo Villa" på festet tomt u/ Gnr. 56 Bnr. 1 i Røros for kr. 220.000,- som tilfaller panthaverne.

A/S Røros Kobberverks administrasjonsbygning "Bergskrivergaarden" Hus nr. 15 i Røros er solgt til Norges Brannkasse for kr. 1,6 mill. Beløpet tilfaller panthaverne i sin helhet.

Endelig er slutført salget av enkelte mindre, ubebygde parseller som var innledet før konkursen.

(viii) Bøker.

Ved konkursåpning befant det seg på lager 4 107 eksemplarer av bedriftens jubileumsbok (1976-utgaven) hvorav ca. 3 000 er solgt "i smått" og restopplaget levert til en lokal bokhandel - samlet brutto salgsbeløp kr.175.554,-,

(ix) Aksjer og obligasjoner.

Boets portefølje er realisert for kr.92.578,33.

(c) Utestående fordringer.

Ved konkursåpning utgjorde utestående fordringer kr. 1.136.899,65. Reell fordringsmasse lot seg raskt

fastslå, noe som vesentlig må tilskrives ordentlig og oversiktlig regnskapsførsel. Boets tap på fordringsmassen utgjør under kr. 10.000,-.

(d) Diverse inntekter.

I tillegg til de ovenfor nevnte realisasjonsinntekter har boets realverdier i størst mulig utstrekning vært søkt gjort inntektsbringende. Bl.a. kan nevnes følgende inntektsposter:

(i) Grit-produksjon.

A/S Røros Kobberverk produserte som bivirk-somhet sandblåser-grit ved oppmaling av slag-g fra slagghaugene. Produksjonen fortsatte for boets regning frem til offentlig overtakelse av slagghaugene ble aktuell.

(ii) Leieinntekter.

Bolighenheter og produksjonslokaler er i vid utstrekning blitt utleiet inntil salg kunne finne sted.

(iii) Billettinntekter.

Fremvisning av "Kobberverkets Samlinger" har utbrakt et nettopproveny på ca. kr. 50.000,- til boet.

(iv) Renteinntekter.

Man har oppnådd en tilfredsstillende rente-avtale med boets bankforbindelse, Røros Sparebank, (samt med et finansieringsselskap). Som følge av relativt betydelige innskudd gjennom det meste av boets behandlingsperiode vil renteinntektene bli betydelige.

3. Anmeldte fordringer - fordringsprøvelse.

Pr. dato er anmeldt tilsammen 142 fordringer i boet.

Etter fradrag for dobbeltanmeldelser, samt innfridde pantheftelser, gjenstår 135 fordringer.

I skiftesamlinger den 16. mars og 7. desember 1978 er de anmeldte fordringer, men unntak av 5 (hvorav to større panthaveranmeldelser og to etteranmeldte fordringer) prøvet.

Etter en foreløpig oppstilling er det til nå prøvet og anerkjent fordringer for følgende beløp:

Pantesikret:	kr. 11.767.652,12
Massekrav:	" 19.075,74
Prioritert klasse I:	" 270.060,00
Prioritert klasse II:	" 18.064,40
Uprioritert:	" 2.614.407,72

Det forutsettes en skiftesamling til avsluttende fordringsprøvelse i august 1980.

4. Offentlige interesser:

(a) Kulturelle/antikvariske interesser.

Ved konkursåpning var det i den 333 år gamle bedrift oppsamlet meget betydelige og uerstattelige kulturverdier på bedriftens hender. Fra bobehandlingens første dager påkalte disse verdier og bostyrets disposisjoner over dem en meget stor interesse fra statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, muséer, foreninger og enkeltpersoner. Frykten for at konkurslovens realisasjonsregler kunne medføre at disse verdier ble spredt og tapt for lokalmiljøet og de kulturelle myndigheter var i en tid meget sterk, og medførte en sterk og ukoordinert pågang på bobe- styrrer. Disse henvendelser hadde som fellestrekk et sterkt ønske om å bevare de kulturelle og antikvariske verdier samlet, men inneholdt få eller ingen forslag til en for kreditorfellesskapet tilfredsstil-

lende løsning av spørsmålet om det økonomiske vederlag. Et unntak representerte i så måte et tilbud fra Røros Sparebank om å gjøre kr. 600.000,- tilgjengelig for boet som bidrag til en løsning hvor staten overtok boets realverdier mot å innfri leverandørkreditorene fullt ut. Fra det offentliges side ble det imidlertid understreket at man ønsket et bo-oppgjør i samsvar med konkurslovens regler og system.

Bl.a. som følge av et initiativ fra Røros Kommune og Røros Museums- og Historielag besluttet de sentrale myndigheter å koordinere de forskjellige fagdepartementers og andre instansers interesser i et interdepartementalt koordinasjonsutvalg, administrert av Miljøverndepartementet. Dette utvalg ble nedsatt våren 1978 og resulterte etter betydelig forarbeid og omfattende forhandlinger i en avtale vedrørende "Statspakken" (jfr. side 7).

Det kan uten videre fastslås at de kulturelle og antikvariske verdier er en hovedårsak til at boet er blitt uvanlig arbeids- og tidkrevende.

(b) Sikringsarbeid.

Ved konkursåpning fantes innen Røros Kobberverks konsesjonsområde tilsammen ca. 140 gruveåpninger. Gruveåpningene skriver seg fra hele verkets driftsperiode og sikringen av disse har vært varierende.

Hertil kommer slamdammer og andre potensielle forurensnings- og flomskadekilder.

(1) Gruveåpninger.

Etter bergverksloven av 1972 § 51 skal Bergmesteren påse at gruveåpninger "blir forsvarlig og varig sikret når virksomheten blir instilt eller nedlagt". Bergmesteren kan gi de

pålegg som er nødvendig i denne forbindelse. Sikringsplikt hadde bedriften også etter § 13 i den gamle bergverkslov av 1842.

Etter at Bergmesteren sammen med boets representanter hadde gjennomført omfattende befaringer var det klart at en permanent sikring av disse gruveåpninger i pakt med samtidens krav på dette område, ville kunne andra til flere millioner kroner.

For bostyret fremstilte det seg som klart urimelig dersom kreditorfelleskapet, som vil lide følelige tap ved konkursen, skulle pålegges ansvaret ved permanent sikring av åpninger i gamle og nedlagte gruver, samtidig som det var klart at det lå et latent ansvar for bedriften som kunne kvantifiseres i beløp for de gruver hvor det har vært drevet i moderne tid.

Etter omfattende forarbeid og forhandling med Bergmester og Industridepartementet er det oppnådd avtale om at boets forpliktelser avgjøres ved at et engangsbeløp stort kr. 150.000,- stilles til rådighet for Bergmesterens sikringsarbeider.

En del mindre, men presserende arbeider har for øvrig vært utført av boets ansatte til forebyggelse av eventuelt erstatningsansvar for boet.

(ii) Forurensnings- og flomfare.

Det har i boets regi vært utført kartleggings- og forebyggingsarbeider på dette området. Bl.a. er en flomtruet dam i Storwartz-området åpnet.

(c) Eiendoms- og grenseforhold.

Under boets masse hører en rekke ubebygde eiendommer og grunnstykker med uklare og til dels omtvistede grenseforhold. Til dels er det tidligere i vårt århundre solgt parseller uten at skylddeling og hjemmelsforhold er brakt i orden.

Ved engasjert bistand fra jordskiftedommer Ivar Ulvestad, Trondheim, er det nå i hovedsak lyktes å bringe klarhet i og få rettet opp disse forhold. Det er også funnet nye eiere til disse eiendommer mot tilfredsstillende vederlag, men en del uoppgjorte konsesjonsspørsmål gjenstår fortsatt.

V. KONKURSENS ÅRSAKER.1. Innledning.

Sammenlignet med annen industri er det bergverksindustriens særpreg at driftsgrunnlaget har begrenset levetid. Man taler ofte om "ekstraktiv" virksomhet, i den forstand at det (i hvert fall for mindre bedrifter), er bygget opp produksjonsutstyr og bemanning med sikte på utvinning av en enkelt forekomst. Med moderne driftsmetoder vil forekomster ofte ha en levetid på rundt 10 - 20, kanskje 30 år før forekomsten er uttømt. Med mindre andre drivverdige forekomster er, eller blir funnet, vil den forekomst det er tale om å bygge ut måtte forsvare alle utgifter, innbefattet malmletingsutgifter.

Med kravet til omfattende og kostbare undersøkelsesarbeider, nødvendigheten av komplisert, tungt og kostbart maskinelt utstyr, samt et relativt høyt lønnsnivå sier det seg selv at kapital- og lønnsomhetskravet til en forekomst i Norge er blitt meget høyt.

2. Lergruvbakken Gruve.

Bostyret slutter seg til revisors innberetning (bilag 1)

når det gjelder fremhevelsen av utviklingen ved Lergruvbakken Gruve som hovedårsak til konkursen, og viser i denne forbindelse til det fyldige tallmaterialet som der er fremlagt.

I tilslutning til revisors beretning vil bostyret bemerke:

Forut for igangsettelse ved Lergruvbakken Gruve i februar 1973 hadde selskapet hatt meget betydelige investeringer i nytt oppredningsverk, og gruen ble rustet opp med betydelige nyanskaffelser av gruvemaskiner. Utbyggingen ble i det alt vesentlige foretatt for lånte midler. I årene 1971 - 1975 ydet Distriktenes Utbyggingsfond således lån med tilsammen 10.510.000,-. Industridepartementet v/ Industribanken ydet i 1976/1977 konsolideringslån med tilsammen kr. 5.500.000,- og Sparebankenes Kredittselskap ydet i 1976 et lån stort kr. 1.662.500,-; alle disse lån mot pant i bedriftens eiendommer, anlegg og maskiner m.m. Dessuten ydet Industridepartementet et likviditetslån (ikke pantesikret) med kr. 850.000,-, mens kassakreditt i Røros Sparebank var trukket opp til henimot kr.900.000,- (sikret ved forlagspant) og pant i verkets eiendommer og anlegg med maskiner (industripant).

Revisor har redegjort inngående for de økonomiske konsekvenser av driften ved gruen (side 12 og 18 følgende, samt vedlegg); et resultat som i avgjørende grad skyldes at driften på ingen måte gav de gehalter som malmberegningene hadde indikert, samt at driften bød på kostbare og kompliserte tekniske problemer som følge av dårlig berg. Den negative utvikling ble ytterligere forsterket ved sterk generell omkostningsøkning og tildels synkende priser på hovedproduktene sink og på kobber.

Driften medførte en rask økonomisk "årelating" av selskapet som skjøt akselererende fart i de siste driftsår. Det kan trygt fastslås at dersom ikke selskapet var stillet i utsikt og fikk konsoliderings- og likviditetslån måtte driften vært stanset på et vesentlig tidligere tidspunkt. Det siste konsolideringslån ble utbetalt så sent som i juni 1977.

Bobestyrer slutter seg langt på vei til revisors kritikk av forretningsføreren og styret fordi man ikke på et tidligere tidspunkt besluttet å stanse driften ved Lergruvbakken, og dermed redusere tapene. Det synes åpenbart at det så tidlig som i 1975 må ha fremstilt seg som relativt klart at forekomsten ikke var regningssvarende. Det er nærliggende å spørre om ikke driften kunne vært mer økonomisk. Dette synes ikke å ha vært vurdert.

Når de privatøkonomiske realiteter ikke på et tidligere tidspunkt resulterte i de nødvendige beslutninger fra selskapets ledelses side, kan det etter bostyrets vurdering ha sammenheng med følgende forhold:

- Institusjonen Røros Kobberverk.

Ut fra det som ovenfor er sagt om sammenheng mellom bergverkbedrifters levetid og varigheten av de(n) forekomst(er) bedriften driver på, kan det fortone seg som et tankekors at Røros Kobberverk såvidt vites var vår eldste industrielle bedrift. Forklaringen har ligget i de mange forekomster som er drevet ut i tider med et bedre forhold mellom omkostninger og verdien av produktene. Når kombinasjonen av sterkt økte omkostninger, en mager forekomst og synkende priser omsider innhentet bedriften, har det åpenbart vært tungt for ledelsen, som også var seg bedriftens tradisjoner bevisst, fullt ut å innse at man var ved veis ende.

- Offentlige midler.

Den sterke satsing av offentlig kapital på bedriften,

hvorav tilsammen kr. 6.350.000,- i konsoliderings- og likviditetslån i de siste to år etter sitt formål var særlig risikovillig kapital, tilsynelatende uten forankring i noen privatøkonomisk kredittvurdering av bedriften, måtte gjøre det fristende for dens ledelse å anta at staten ville strekke seg overordentlig langt når det gjaldt økonomisk støtte til vår eldste bedrift. Avslaget fra myndighetene synes på denne bakgrunn nesten å ha kommet som et sjokk.

- Hersjøforekomsten.

A/S Røros Kobberverk inngikk den 29. juli 1974 en rammeavtale med Aktieselskabet Sydvaranger vedrørende malmprospektering og eventuell produksjon innen Kobberverkets konsesjonsområde på 50 - 50 % basis med hensyn til utgifter og inntekter. Kobberverket hadde før inngåelse av denne rammeavtale brukt betydelige beløp på malmleting, fiksert til kr. 4,8 mill. og det var forutsetningen at den overveiende del av lete- utgiftene skulle bæres av Sydvaranger inntil sistnevnte hadde dekket et beløp tilsvarende Kobberverkets tidligere utgifter. Spesiell interesse var i den forbindelse knyttet til den såkalte Hersjøforekomsten som var tiltenkt rollen som Lergruvbakkens avløser. Kobberverkets ledelse hadde en positiv vurdering av Hersjøfeltet. Imidlertid lå tidspunktet for driftsklarhet minst 5 - 6 år frem i tiden regnet fra konkursåpning. Bostyret utelukker ikke muligheten for at troen på denne forekomst har bidratt til å "holde hjulene i gang".

VI. OMSTØTELSE.

Bobestyreren har under sitt arbeid ikke påtruffet transaksjoner som rammes av reglene i konkurslovens § 42 - 45 eller av de alminnelige subjektive omstøtelsesregler.

VII. MULIGE STRAFFBARE FORHOLD.

Utviklingen ved Lergruvbakken Gruve slik den er inngående behandlet i revisors beretning illustrerer gruvevirksomhetens risikable karakter. Selv om bobestyrer har funnet grunn til å rette kritikk mot selskapets ledelse for at man ikke på et tidligere tidspunkt stanset driften tross stadig synkende gehalter og akkumulerte tap, er han etter en inngående vurdering kommet til at forholdet ikke rammes av straffelovens § 285 jfr. §§ 288 og 289. Bobehandlingen har heller ikke avdekket andre straffbare forhold.

Overensstemmende med dette har bobestyrer valgt ikke å oversende nærværende beretning til påtalemyndigheten, jfr. konkurslovens § 31, 2. ledd.

VIII. BOSTYREMØTER/SKIFTESAMLINGER.

Det er i konkursperioden til nå avholdt 10 bostyremøter og 3 skiftesamlinger.

Bobestyreren har videre hatt en rekke møter med de ansattes tillitsmenn, bedriftens styre, administrasjonen, statlige og kommunale myndigheter, borevisor og kreditorer m.fl.

IX. DEN VIDERE BOBEHANDLING.

Som antydnet tidligere i denne beretning gjenstår det fortsatt en del hovedsaker før boet er slutningsklart. I denne forbindelse kan særlig nevnes følgende:

1. Forholdet til panthaverne.

Som antydnet flere steder ovenfor i denne beretning har A/S Røros Kobberverks eiendommer og produksjonsutstyr i overveiende grad vært beheftet med pant, og det var på et tidlig tidspunkt under bobehandlingen klart at abandonne-

ring av betydelige realverdier ville være aktuelt. Abandonnering ble således varslet i skiftesamling den 16. mars 1978.

Av forskjellige årsaker gav de store offentlige panthavere og myndigheter tidlig uttrykk overfor bobestyrer for at man ønsket at forvaltnin og realisasjon av panteobjektene burde samles på bostyrets hender, noe man samtykket i, bl.a. ut fra hensynet til å oppnå den høyest mulige dekningsgrad under pantene (og dermed en minst mulig udekket rest til konkurranse om dividenden med de uprioriterte fordringshavere).

En stor del av bobestyrers og en alt overveiende del av boets forvalters og re-engasjert personells arbeid har bestått i ivaretakelse av panthavernes interesser, og boet har i den anledning også hatt ikke ubetydelige utgifter, herunder til forsikring av bygninger og utstyr, samt oppvarming til forebyggelse av frostskaider.

Etter at samtlige best prioriterte panthavere er innfridd står man i dag tilbake med Distriktenes Utbyggingsfond som har registrert gjennomgående pantobligasjoner for tilsammen kr. 10.510.000,-, samt pantobligasjoner til Industribanken for tilsammen kr. 5,5 mill. til sikring av Industridepartementets konsolideringslån. Ved beregningen av nettoprovenyet under pantene vil det måtte gjøres fradrag for de utgifter boet har hatt ved ivaretakelsen av panthavernes interesser, samt for den andel av behandlingsomkostningene som refererer seg til denne ivaretakelse. Revisor arbeider med en oppstilling på dette punkt, og størrelsen av det omtalte nettoproveny vil ventelig få sin avgjørelse i løpet av våren/for-sommeren.

2. Konsesjonsspørsmål m.m.

Det gjenstår fortsatt enkelte uavklarte konsesjonssaker og skylddelingsspørsmål m.v. Hertil kommer avsluttende realisasjon av tiloversblivende enkeltobjekter og kontroll med at samtlige tilgodehavender er inngått.

3. Avsluttende fordringsprøvelse/utarbeidelse av slutningsregnskap m.m.

Arbeidet med å gjøre boet slutningsklart vil fortsatt kreve noen tid. Uten at det er mulig å angi noen bindende tidsramme, vil bobestyrer, revisor og bostyret gjøre alt for å bringe bobehandlingen til en avslutning så snart som mulig, forhåpentligvis i løpet av annet halvår 1980.

X. BOREGNSKAPET.

Etter den oversikt bobestyrer, bostyret og borevisor nå sitter med over boets aktiva og passiva, vil det bli full dekning til bo-omkostninger, massekrav, prioriterte krav klasse I og II, samt en mindre dividende til de uprioriterte fordringshavere.

Når man ikke på det nåværende tidspunkt kan antyde en størrelse av dividenden, henger dette sammen med det ovennevnte sluttoppgjør med panthaverne. Før nettopprovenyet under pantene er avgjort kjenner man ikke den endelige størrelsen av panthavernes udekkede fordringer som kommer i tillegg til de øvrige anmeldte uprioriterte krav. Det understrekes videre at uavgjorte enkeltspørsmål fortsatt kan by på komplikasjoner og endringer på aktiva- eller passivasiden, og bostyret tar på denne bakgrunn alle mulige forbehold hva angår den endelige utbetaling til kreditorene og tidspunktet for denne.

Så snart bobehandlingen har funnet sin avslutning og samtlige økonomiske størrelser er avklaret, vil samtlige kreditorer motta kopi av boregnskapet, med en sluttredegjørelse fra bostyret om boets finansielle stilling.

Oslo, den 3. juni

1980.

H.E. Helliesen

bobestyrer

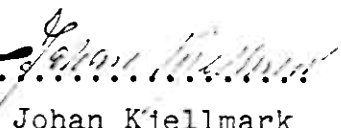
Bobestyrerens beretning har vært forelagt kreditorutvalget og revisor som for sitt vedkommende tiltrer innberetningen.

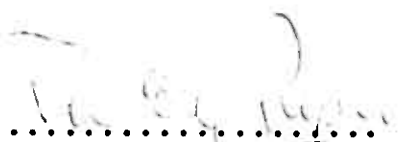
Kjell G. Hem

Ivar Elvsveen

Johan Kjellmark

Per Edg. Ryen

boets revisor

REVISJONSBERETNING

I

A/S Røros Kobberverk, dets konkursbo.

Borevisors beretning: Innholdsfortegnelse:

Side	1.	Aksjekapitalen.
"	3.	Styret og administrasjon.
"	5.	Selskapets toppadministrasjon/styrets saksbehandling.
"	9.	Regnskap/økonomi/likviditet.
"	12.	Driftsresultater.
"	13.	Investeringer.
"	18.	Selskapets drift
"	29.	Årsakene til konkursen.

Vedlegg 1 og 2. Balanser pr. 31. desember 1970/77.

" 3 og 4. Driftsregnskaper 1970/77.

" 5 og 6. Økonomisk utvinning 1974/77.

PER EDG. RYEN - ARVID OLSEN

STATSAUTORISERTE REVISORER

MEGLEMMER AV NORGES STATSAUTORISERTE REVISORERS FORENING

SOGNSVN. 4 - OSLO 4 - TLF. 60 24 65

Revisjonsberetning

i

A/S RØROS KOBBERVERK, DETS KONKURSBO

A/S Røros Kopperverk ble tatt under behandling som konkursbo ved kjennelse av Gauldal Skifterett den 13. oktober 1977 etter at selskapets styre hadde begjært selskapet tatt under behandling som konkursbo.

Jeg ble oppnevnt som borevisor og kan med dette fremkomme med min revisjonsberetning.

Som det vil være meget vel kjent går selskapets historie svært langt tilbake, nemlig til 1644. I denne beretning finner jeg imidlertid grunn til å avgrense min omtale av økonomi, regnskap og drift til årene 1970 - 1977.

AKSJEKAPITALEN

I generalforsamling i selskapet 26. april 1969 ble det i forbindelse med en redegjørelse selskapets administrerende direktør ga generalforsamlingen over malmletingsarbeider og de øvrige planlagte investeringsprosjekter, gitt opplysning om at styret som et ledd i finansieringen av prosjektene overveier å foreslå i en senere generalforsamling at man skulle utvide aksjekapitalen til kr. 1 mill.

Dette resulterte i at generalforsamlingen ga styret fullmakt til å arbeide videre med dette spørsmål.

I generalforsamling 6. juni 1970 kom spørsmålet om utvidelse av aksjekapitalen opp til formell behandling.

Det kan gjengis følgende fra generalforsamlingsprotokollen som redegjør for

hvordan nytegningen var tenkt gjennomført:

"Styret har overensstemmende med vedtak i forrige generalforsamling arbeidet videre med denne sak. Som det vil være kjent for aksjonærene gjennom den skriftlige redegjørelse av 15.5.d.å. er man kommet så langt med arbeidet at det nå fremmes forslag om utvidelse av aksjekapitalen. Styrets formann ga en muntlig orientering i tillegg til nevnte redegjørelse.

Etter formannens redegjørelse hadde Øystein Pettersen ordet, og uttalte at han ikke var enig i at Sydvaranger skulle bli aksjonær i Kobberverket.

I samsvar med styrets forslag ble det vedtatt med 1.252 stemmer å søke selskapets aksjekapital forhøyet ved nytegnning til pari kurs, og med full utbytterett fra 1970, med kr. 306.400,-, fra kr. 206.400,- til kr. 512.800,- og ved utstedelse av 3.064 nye aksjer á kr. 100,- hver aksje fullt innbetalt.

Av nytegningen forbeholdes kr. 100.000,- A/S Sydvaranger, som fra før ikke er aksjonær, mens kr. 206.400,- forbeholdes de gamle aksjonærer, slik at de for hver gammel aksje gis rett til å tegne en ny.

De gamle aksjer betegnes A-aksjer med nr. fra 1 - 2.064. De nye aksjer betegnes B-aksjer, og gis nr. fra 2.065 - 5.128.

De gamle aksjer, A-aksjene, er i 1926 og 1938 nedskrevet fra pålydende kr. 750,- til pålydende kr. 100,- pr. aksje. Disse aksjer beholder retten til tilbakebetaling av tidligere nedskrivning inntil full tilbakebetaling er gjennomført. Inntil nå er foretatt tilbakebetaling av kr. 50,- pr. aksje av nedskrivningen på kr. 650,- pr. aksje, således at det gjenstår å tilbakebetale kr. 600,- pr. aksje.

Ytterligere tilbakebetaling gjennomføres slik:

De år utbytte betales, skal det på de gamle aksjer, klasse A, i tillegg til utbyttet gis 5% - kr. 5,- pr. aksje - i tilbakebetaling av tidligere nedskrevet aksjekapital. Forøvrig er A-aksjene og B-aksjene likeberettiget i enhver henseende."

Som det fremgår ble aksjeutvidelsen gjennomført med et betydelig lavere beløp enn man opprinnelig hadde tenkt seg. Dette foranlediger i og for seg ingen spesielle kommentarer. Samtidig må det likevel bemerkes at det virker noe paradoksalt at man på den ene siden finner behov for å styrke selskapets aksje-

kapital mens man på den annen side samtidig binder seg til en fast tilbakebetaling av aksjekapital som tidligere var nedskrevet i forbindelse med en tidligere sanering av selskapet.

Det er på det rene at tilbakebetalingsbeløpene i og for seg representerer relativt sett mindre betydelige beløp, men ut fra en rent prinsipiell betraktning synes denne fremgangsmåte mindre tilfredsstillende.

STYRET OG ADMINISTRASJONEN

I de år jeg behandler i min beretning har styrets sammensetning vært som følger:

1970/1971

Professor Magne Mortenson, formann
Gårdbruker Arne Galaaen, nestformann
Direktør Ludvig Larsen
Gårdbruker Egil Skott

Varamenn:

Direktør Karl Ingvaldsen
Ordfører Per Strickert

1972

Karl Ingvaldsen ble innvalgt isteden for Galaaen.
Ingvaldsen ble styrets formann og Luvdig Larsen rykket opp som nestformann.

Varamenn:

Ordfører Rolf Køste
Økonomidirektør Oddvar Lien

1973

Bestemmelsene om ansattes representasjon var vedtektsfestet og styret fikk så følgende sammensetning:

Valgt av generalforsamlingen:
Direktør Karl Ingvaldsen, formann

Direktør Ludvig Larsen, nestformann
Økonomidirektør Oddvar Lien
Gårdbruker Egil Skott

Varamenn:

Ordfører Rolf Køste
Forstander Reidar Nordvi

Valgt av og blant de ansatte:

I styret

Elektrikerformann Arne Sandnes
Flotasjonsarbeider Henry Tønset

Varamenn:

Kasserer Knut Knutsen
Flotasjonsarbeider Einar Hallgren
Verkstedarbeider Reidar Tronsmed
Stiger Konrad Tyvold

1974

Styrets sammensetning forble uendret. Til generalforsamlingsvalgt varamann ble innvalgt maskinist Petter Almåsvold i steden for ordfører Rolf Køste.

1975

Styret forble uendret.

Av varamenn valgt av de ansatte ble flotasjonsformann Arne Haanæs og bergtekniker Ragnar Bakken valgt i steden for Einar Hallgren og Konrad Tyvold.

1976

Styret ble gjenvalgt.

1977

Direktør Per C. Sandberg ble innvalgt i steden for økonomidirektør Oddvar Lien. Dette innebærer at selskapets styre ved konkursåpning besto av følgende:

Direktør Karl Ingvaldsen, formann
Direktør Ludvig Larsen, nestformann

Direktør Per C. Sandberg
Gårdbruker Egil Skott
Elektrikerformann Arne Sandnes
Flotasjonsarbeider Henry Tønset.

Det kan opplyses at av styremedlemmene gjennom disse årene har følgende vært sakkyndige på bergverk:

Professor Magne Mortenson, direktør Karl Ingvaldsen, direktør Ludvig Larsen og direktør Per C. Sandberg. Sistnevnte dog først valgt så sent at hans funksjon ikke fikk noen tilknytning.

SELSKAPETS TOPPADMINISTRASJON

Det har i det aktuelle tidsrom bestått av følgende:

1970/71

Direktør Knut Ritter Eriksen
Overingeniør Eivind Mikkelsen, død 7.10.71
Ny overingeniør ansatt med tiltredelse juni 1972.
Kontorsjef Finn Valseth

1972 - 1976

Direktør Knut Ritter Eriksen (permittert fra årsskiftet 1976/77).
Overingeniør Arne Wiig
Kontorsjef Finn Valseth

1977

Direktør Karl Ingvaldsen, arbeidende styreformann
Overingeniør Arne Wiig
Kontorsjef Finn Valseth

Selskapets revisor har i hele perioden vært advokat, registrert revisor Jon Opdal.

Vedrørende styrets saksbehandling kan generelt bemerkes:

Ved gjennomlesning av styreprotokollen samt gjennomgåelse av diverse økonomiske beregninger, budsjetter, produksjonsrapporter etc. etc. som har vært utarbeidet i forbindelse med styrebehandling av forskjellige saker, får man et tidels deprimerende inntrykk av at styret ikke helt ut har vært i stand til å foreta en løpende vurdering å ta de nødvendige vedtak etter hvert.

Protokollasjonen vedrørende spørsmål av økonomisk eller driftsteknisk art indikerer at disse langt på vei fra styrets side har vært sett på som referatsaker. Foruten det som vil fremkomme under behandlingen av senere avsnitt i denne rapport finner jeg grunn til å gi en del eksempler på protokollasjoner til belysning av mitt syn.

I styremøte 15. desember 1975 ble det fremlagt en produksjonsoversikt pr. 30. november i tilknytning til en orientering om produksjons- og driftsforhold. Fra administrasjonens side ble det gitt uttrykk for bekymring over den sannsynlige utvikling i 1976. Protokollasjonen fremkommer slik:

"3. Statistikk.

Fremlas produksjonsoversikt pr. 30.11.d.å. samtidig som det ble gitt en orientering om produksjons- og driftsforhold. Videre ble det gitt en oversikt over den økonomiske stilling og en orientering om årsoppgjøret. Årets resultat sett i sammenheng med budsjettforslaget for 1976 viser en betenkelig utvikling."

I styremøte 16. februar 1976 ble det fremlagt forslag til årsregnskap som var avsluttet med et underskudd på kr. 2.295.271,-. Protokollasjonen i denne forbindelse viser:

"3. Årsregnskapet 1975.

Fremlas forslag til årsregnskap 1975. Etter at avskrivninger er gjennomført med kr. 2.820.000,- og beholdning av produkter er oppført med dagspriser, viser regnskapet et underskudd på kr. 2.295.271,-.

Ad. 3. Det fremlagte forslag til årsregnskap 1975 legges til grunn for det fortsatte arbeide med regnskaper."

I samme styremøte ble det under sak nr. 4 redegjort for bl.a. forsinkelser i forbindelse med innkjøringen av det nye knuseriet.

Under pkt. 5 ble det behandlet budsjett for 1976 som ga administrasjonen grunn til å gi uttrykk for en viss bekymring vedrørende utviklingen første halvår 1976. I denne forbindelse er protokollert følgende:

"5. Budsjett 1976.

Under henvisning til pkt. 4 meddeltes at administrasjonen har funnet det riktig å foreta en omvurdering av det tidligere fremlagte budsjett for

1. halvår 1976. Etter hvert som innkjøringen av nyanlegget gir slike resultater at det gir grunn til nye omvurderinger vil dette bli gjort. Den omarbeidede produksjonsplan sammen med en omvurdering av priser for såvel sinkkonsentrat som kobberkonsentrat gir et vesentlig dårligere økonomisk resultat for 1. halvår, og dette virker umiddelbart på likviditetssituasjonen. I denne forbindelse er det fremmet søknad om likviditetslån. Rågodspåsetningen beregnes øket fra 48 til ca. 50.000 tonn i forhold til tidligere produksjonsplan, og produksjonen av sinkkonsentrat beregnes til omtrent samme kvantum men med 50% Zn istedetfor 52% Zn, for kobberproduksjonen er det små endringer. Sammen med den endrede produksjonsplan fremlas også omarbeidet resultatoversikt.

Ad. 5. Referertes."

I styremøte 18.3.1976 ble det endelige årsregnskap for 1975 behandlet. Protokollasjonen i denne forbindelse lyder:

"2. Årsregnskap og beretning 1975.

Årsregnskapet legges frem overensstemmende med vedtaket under pkt. 3 i forrige styremøte. Forslag til beretning er tidligere sendt styrets medlemmer.

Ad. 2. Gjennomgått og godkjent."

I styremøte 22.- 23. november 1976 ble det behandlet en produksjonsoversikt pr. 31.10.76 samt en orientering om antatt årsresultat for 1976. De opplysninger som ble fremlagt på styremøtet ga atskillig grunn til bekymring, men protokollasjonen i denne forbindelse innskrenker seg til følgende:

"2. Statistikk.

Fremlas produksjonsoversikt pr. 31.10.76 tidligere sendt styrets medlemmer. Det ble videre gitt orientering om produksjons- og driftsforhold siden forrige møte. I samme forbindelse ble det gitt en orientering om antatt årsresultat 1976 i forbindelse med at regnskapsavslutningen ble drøftet.

Ad. 2. Referertes idet en rekke spørsmål ble diskutert vedrørende det fremlagte tekniske og økonomiske materiale. Sakene under dette punkt vil bli drøftet videre på styremøtet i desember."

Det kan forøvrig opplyses at noen senere realitetsbehandling av problemene ikke fant sted.

I styremøte 28. mars 1977 ble årsregnskapet for 1976 behandlet av styret.

Dette er protokollert som følger:

"4. Regnskap 1976.

Det ferdig avsluttede regnskap ble fremlagt. Det viser et underskudd på kr. 6.216.417,- etter at avskrivninger er bokført med kr. 3.150.000,-.

Ad. 4. Regnskapet ble undertegnet av styret."

Forøvrig vil jeg ikke unnlate å bemerke at de saker som etter protokollasjonen synes i særlig grad å ha beskjeftiget styret ha vært tanken på de antikvariske og kulturelle verdier knyttet til A/S Røros Kobberverks' forhistorie. Personlig har jeg atskillig sympati for bevaringstanken, men det er etter min oppfatning grunn til å bebreide styret at de tilsynelatene ikke i tilstrekkelig grad har beskjeftiget seg med de problemer som etter hvert tårnet seg opp som en følge av utviklingen i selskapets drift. I denne forbindelse viser jeg forøvrig til de senere avsnitt i denne beretning, som etter min oppfatning, ennå tydeligere viser svikten i styrets funksjon.

For ordens skyld vil jeg gjøre oppmerksom på at det i foreliggende papirer finnes 2 eksempler på noe som vel kan karakteriseres som forsøk på å tenke fremover. Det ene er et notat utarbeidet av Karl Ingvaldsen i februar 1975 kalt "langtidsplan for Kobberverket".

Dette er en lengre skriftlig uttalelse som synes å forutsette senere supplering med tallmateriale etc. Slik tallmateriale foreligger imidlertid ikke, og uttalelsen er generell så vel av form som innhold så denne neppe kan ha vært egnet til noen seriøs behandling som et grunnlag for virkelig langtidstenkning.

Videre foreligger det et notat fra Karl Ingvaldsen datert årsskiftet 1976/77. Dette notat er kalt "program for virksomheten ved A/S Røros Kobberverk". Dette gjengis i sin helhet:

" Program for virksomheten ved A/S Røros Kobberverk.

1. Opprettholde driften ved A/S Røros Kobberverk i en skala som aktuelle malmforekomster - sammenholdt med tekniske, økonomiske og sosiale vurderinger - tilsier.
2. På beste måte utnytte resterende malmreserve ved driften i Lergruvbakken med antatt varighet 1977 - 1980.
3. Omsette slagghaugene, Hyttetomtem og Hitterdalsvassdraget i likvide midler og dermed bedre økonomien ved Kobberverket.

4. Få avløst utgiftene til lenshold av Olavsgruva og ellers gjennomføre besparelser og kostnadsreduksjoner hvor dette er mulig og forsvarlig.
5. Drive malmundersøkelser rundt Kongens og eventuelt Storwartz for å avklare driftsmulighetene for kjente forekomster. Delta aktivt i malmletingen i et videre Rørsfelt sammen med A/S Sydvaranger.
6. Utrede mulighetene for utnyttelse av Fjellsjøforekomsten og event. andre malmer - som fortsettelse av driften i Lergruvbakken.
7. Tilrettelegge betingelser for drift i Hersjøfeltet i tilfelle resultatet av videre malmundersøkelser og miljøhensyn muliggjør et utnyttelse av malmforekomsten(e).
8. Utvikle videre bivirkningsheter basert på Tyrilin og granulert slagg og ellers engasjere seg i virksomheter som kan styrke aktiviteten ved Rørs Kobberverk.
9. Medvirke aktivt i bevaringsarbeidet i og rundt Bergstaden og i den grad det er mulig, pleie landskapet hvor det tidligere har vært bergverksdrift."

Som det fremgår er også dette program holdt i så generelle vendinger at det vanskelig kan sies å danne grunnlag for noen konkret utforming av planer.

REGNSKAP/ØKONOMI/LIKVIDITET

I de årene min gjennomgåelse omfatter har kontorsjef Finn Valseth fungert som selskapets regnskaps- og økonomisjef. Selskapets kontoplan har vært utarbeidet av ham, og han har også hatt den løpende oppfølging av regnskapsførselen samt gjennomført såvel årlige som kortperiodiske regnskapsavslutninger.

Det kan fastslås at regnskapsførselen har vært lagt opp og gjennomført på en helt ut tilfredsstillende måte. Årsregnskapene med tillegg av fyldige opplysninger i årsberetningene har hele tiden vært godt spesifisert og har gitt et meget godt grunnlag for å foreta en vurdering av utviklingen i selskapet. Det samme kan forøvrig sies om de mer kortperiodiske regnskaper og forskjellige rapporter vedrørende utviklingen i drift og økonomi. Som anført tidligere i denne beretning er det imidlertid beklagelig at styret i alt for liten grad synes å ha beskjeftiget seg med gjennomgripende drøftelser av utviklingen og planlegging utfra realitetene i den økonomiske situasjon.

I vedlagte bilag 1 og 2 fremkommer en samlet oversikt over selskapets status for årene 1970 t.o.m. perioden frem til 13. oktober 1977. Likeledes følger som bilag 3 og 4 en oversikt over driftsregnskapene for samme periode.

Bilagene er bygget opp i samsvar med den redaksjon av årsregnskapene som har vært benyttet av selskapet. Vedrørende redaksjon av status bemerkes at det nok kan synes uheldig at udekket underskudd f.o.m. 1975 har vært ført opp på aktivasiden i status slik at selskapet tilsynelatende, uten at underskuddet hensyntas, har hatt sin egenkapital i behold. Dette er imidlertid ikke noe vesentlig ankepunkt, da dette forhold bare bør ha unngått oppmerksomhet hos personer med fullstendig manglende regnskapskunnskap.

Hensyntar man de udekkede underskudd viser det seg imidlertid at selskapet var insuffisient, d.v.s. hele egenkapitalen var tapt, i 1975. Dette fremkommer slik:

	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>13.10.1977</u>
Bokført "egenkapital"	(1.631.671,-)	(1.631.671,-)	(1.631.671,-)
" underskudd (akkum.)	2.294.548,-	8.510.965,-	11.617.697,-
Ikke bokf. avskrivninger			2.362.500,-
" " Kobberfondet			(745.000,-)
Kapitaldefisit	<u>662.877,-</u>	<u>6.879.294,-</u>	<u>11.603.526,-</u>
Forverring fra foregående år	<u>2.294.548,-</u>	<u>6.216.417,-</u>	<u>4.724.232,-</u>

Som det fremgår var underbalansen pr. 13. oktober 1977 kommet opp i kr. 11.603.526,-. Denne underbalanse er da korrigert med avskrivninger på anlegg og forventet inn- gang fra Kobberfondet, som ikke var hensyntatt i det avsluttede regnskap pr. denne dato. Det finnes ingen indikasjoner i styreprotokollene på at styret på noe tidspunkt for alvor har drøftet selskapets kapitalutvikling i tidsrommet 1975 til 1977. Selv når situasjonen for alvor tilspisset seg i løpet av 1976 har spørsmålene bare vært mer overfladisk berørt i styret, og det synes som om man hele tiden har slått seg til ro med at långivere og da i siste instans staten, ikke ville la "Norges eldste bedrift stoppe." Hvis man med utgangspunkt i de foreliggende årsregnskaper setter opp en oversikt over finansieringsformen får man følgende:

	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Finansiering v/korts.gjeld	806.538,-	1.455.264,-	665.792,-	1.723.859,-
" v/bankkreditter	<u>574.725,-</u>	<u>2.554.921,-</u>	<u>2.617.557,-</u>	<u>4.569.479,-</u>
Finansiering v/fremmed dr.kapital	1.381.263,-	4.010.185,-	3.283.349,-	6.293.338,-
+ Omløpsmidler	<u>1.083.105,-</u>	<u>1.066.315,-</u>	<u>837.914,-</u>	<u>4.226.744,-</u>
	298.158,-	2.943.870,-	2.445.435,-	2.066.594,-
Pantelån	<u>305.743,-</u>	<u>251.143,-</u>	<u>3.906.543,-</u>	<u>3.614.100,-</u>
Finansiering m/fr.kapital	603.901,-	3.195.013,-	6.351.978,-	5.680.694,-
Anleggsmidler	<u>2.012.676,-</u>	<u>4.358.075,-</u>	<u>7.331.084,-</u>	<u>6.999.975,-</u>
Finansiering v/egenkap.	1.408.775,-	1.163.064,-	979.106,-	1.319.281,-
Bokf. egenkapital 1.1.	<u>1.879.176,-</u>	<u>1.408.775,-</u>	<u>1.163.064,-</u>	<u>979.106,-</u>
Kapitalnedgang	<u>470.401,-</u>	<u>245.711,-</u>	<u>183.958,-</u>	
Kapitaløkning				<u>340.175,-</u>

	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>13.10.1977</u>
Finansiering v/korts. gjeld	2.515.813,-	3.636.821,-	2.480.194,-	)
" v/bankkreditter	<u>2.011.969,-</u>	<u>1.442.173,-</u>	<u>4.020.082,-</u>	) <u>3.865.324,-</u>
Finansiering v/fremmed dr.kapital	4.527.782,-	5.078.994,-	6.500.276,-	3.865.324,-
+ Omløpsmidler	<u>5.582.789,-</u>	<u>3.394.262,-</u>	<u>3.281.061,-</u>	<u>5.301.241,-</u>
	(1.055.007,-)	1.684.732,-	3.219.215,-	(1.435.917,-
Pantelån	<u>5.834.500,-</u>	<u>8.455.900,-</u>	<u>10.308.300,-</u>	<u>17.856.203,-</u>
Finans m/fremmed kapital	4.779.493,-	10.140.632,-	13.527.515,-	16.430.286,-
Anleggsmidler	<u>6.411.164,-</u>	<u>9.479.755,-</u>	<u>6.648.221,-</u>	<u>6.434.260,-</u>
Finansiering v/egenkapital	1.631.671,-	(660.877,-)	(6.879.294,-)	9.996.026,-
Bokf. egenkapital l.l.	<u>1.319.281,-</u>	<u>1.631.671,-</u>	<u>(662.877,-)</u>	<u>(6.879.294,-</u>
Kapitalnedgang		<u>2.292.548,-</u>	<u>7.542.171,-</u>	<u>16.875.320,-</u>
Kapitaløkning	<u>312.390,-</u>			

Som det fremgår har man i hele perioden 1970 til 1977 en kapitalnedgang med unntak av kortvarig bedring i 1973 og 1974.

LIKVIDITET

På basis av årsregnskapene kan det gis følgende oversikt over utviklingen av forholdet mellom kortsiktig gjeld og omløpsmidler.

	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Omløpsmidler I	433.105,-	766.315,-	452.914,-	2.221.744,-
+ Kortsiktig gjeld	<u>806.538,-</u>	<u>1.455.264,-</u>	<u>665.792,-</u>	<u>1.723.859,-</u>
(Underdekning)/overdekning	(373.433,-)	(688.949,-)	(212.878,-)	497.885,-
Varebeholdninger	<u>650.000,-</u>	<u>300.000,-</u>	<u>385.000,-</u>	<u>2.005.000,-</u>
Likv. (underskudd)/overskudd	<u>276.567,-</u>	<u>(388.949,-)</u>	<u>172.122,-</u>	<u>1.507.115,-</u>

	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>13.10.1977</u>
Omløpsmidler I	4.227.789,-	2.424.262,-	1.391.061,-	1.260.763,-
+ Kortsiktig gjeld	<u>2.515.813,-</u>	<u>3.636.821,-</u>	<u>2.480.194,-</u>	<u>3.865.324,-</u>
(Underdekning)/Overdekning	1.711.976,-	(1.212.559,-)	(1.089.133,-)	(2.604.561,-
Varebeholdninger	<u>1.355.000,-</u>	<u>970.000,-</u>	<u>1.890.000,-</u>	<u>4.040.478,-</u>
Likv. (underskudd)/overskudd	<u>3.066.976,-</u>	<u>(242.559,-)</u>	<u>800.867,-</u>	<u>1.435.917,-</u>

Ved første øyekast kan det synes noe påfallende at selskapet på tross av utviklingen tilsynelatende har hatt et likviditetsoverskudd i de fleste av de år jeg har gjennomgått. Dette finner imidlertid sin forklaring ved at likviditets- og konsolideringslån mottatt fra det offentlige i den foranstående oversikt er tatt inn som pantelån m.a.o. langsiktig gjeld, mens disse lån i stor utstrekning har gått med til å dekke underskudd i driften og opparbeidelse av beholdninger.

Det er således på det rene at hvis disse midler ikke hadde tilflytt selskapet i den utstrekning det har, ville driften ha stoppet opp på et vesentlig tidligere tidspunkt.

DRIFTSRESULTATER

Det vises til bilag 3 og 4. Her fremgår det at i perioden 1970 til 13.10.1977 hadde selskapet bokførte overskudd bare i 1973 og 1974. Det bemerkes at i begge disse år ble det delt ut utbytte til aksjonærene. Selv om utbytteutdelingene relativt sett kan sies å ha vært av mindre omfang, må etter min mening styret kritiseres for at utbytte overhodet ble delt ut. Ser man nærmere på regnskapene fremgår det at det egentlige driftsresultat var negativt alle år med unntak av 1974, da driftsresultatet var ca. kr. 174.000,-. Det "overskudd" som dannet grunnlag for utbytteutdelingen i 1973 skyldtes for det første frasalg av tomter selskapet eide, dessuten et investeringstilskudd på kr. 250.000,-. Som det fremgår ble også resultatene en rekke av de øvrige år vesentlig "bedret" ved tilgang av det man kan kalle driftsfremmede inntekter. Dette forhold synes helt å ha unngått styrets oppmerksomhet. Hvis man med utgangspunkt i resultatregnskapene foretar en vurdering av hva resultatet av den egentlige driften av selskapet har resultert i fremkommer følgende oversikt:

	<u>Driftsresultat</u>	<u>Ekstra-ordinært</u>	<u>Samlet</u>
1970	0,-	0,-	
1971	(245.714,-)	0,-	(245.714,-)
1972	(462.783,-)	278.827,-	(183.956,-)
1973	(221.115,-)	597.250,-	376.135,-
1974	173.990,-	200.000,-	373.990,-
1975	(2.658.048,-)	363.500,-	(2.294.548,-)
1976	(6.326.967,-)	110.550,-	(6.216.417,-)
Pr. 13.10.1977	(4.087.626,-)		
+ Ikke bokf. avsk	2.362.500,- (6.450.126,-)	682.000,-	(5.768.126,-)
Samlet driftsunderskudd	<u>(16.190.763,-)</u>		
" driftsfremmede innt.		<u>2.232.127,-</u>	
" nettounderskudd			<u>(13.958.636,-)</u>

Når det forøvrig gjelder en nærmere vurdering av årsakene til den negative utvikling i selskapets økonomi og drift vises til et senere avsnitt i denne beretning.

INVESTERINGER

I 1968 ble det vedtatt å igangsette bygging av et semimobilt flotasjonsverk ved Kongens Grube. Ved igangsettingen av byggingen var det forutsatt at anlegget i første omgang skulle benyttes til å opparbeide slam fra den tidligere drift ved Kongens gruver. Disse planene hadde sin bakgrunn i at malmen i Olavs-Gruven begynte å ebbe ut. Likeledes var det på det rene at utnyttelsen av slam og veltgods i Storwartz-området også gikk mot slutten.

Årsaken til at man fant å ville investere i et semimobilt anlegg lå i at undersøkelser foretatt i det såkalte Lergrubbakken indikerte at man her sannsynligvis sto foran et malmområde som ville være drivverdig. Tanken var da at det semimobile flotasjonsverk på Kongens senere skulle flytte til Lergrubbakken i forbindelse med igangsetting av driften der.

I styremøte 27. mars 1971 ble det vedtatt å igangsette åpningsarbeider ved Lergrubbakken. Jeg kan gi følgende utskrift fra styreprotokollen:

"Lergrubebakken.

Under henvisning til pkt. 4 i forrige styremøte er forslaget om igangsetting av åpningsarbeider i Lergrubebakken videre bearbeidet. Det som foreligger av prisoverslag og lønnsomhetsvurderinger er sendt styrets medlemmer, og det vises til disse utredninger.

De investeringskalkyler som foreligger viser følgende:

Kalkyle Lergrubebakken/åpningsarbeider

- tilsvarende 1. byggetrinn -

Totale omkostninger - ekskl. avgift reelt prisnivå kr. 3.831.000,-

Lergrubebakken - sammendrag av kalkyle -

Byggetrinn 2 - prisnivå 1971 " 4.258.000,-

kr. 8.089.000,-

Renter etc. og prisstigning som ikke er medtatt i ovenstående

" 1.146.000,-

Sum lånebehov

kr. 9.235.000,-

Avrundet til 9,3 millioner kroner.

Det er foretatt lønnsomhetsberegninger som viser at driftsomkostningene vil være ca. kr. 52,- pr. tonn ekskl. kapitalutgifter. For kapitalutgiftene er det regnet alternative amortisasjonstider ut fra de malmkvanta de forskjellige

cut off-lines vil gi. Videre fremlegges alternative malmverdiregninger variert etter kobbernoteringer fra £ 400 til £ 550, og det er dessuten ved beregninger vist hvordan en variasjon i sinknoteringen vil innvirke på malmverdien.

Følgende finansieringsplan forutsettes:

Investeringsbehov ekskl. investeringsavgift	kr.	9.300.000,-
<u>Innvilgede lån:</u>		
Distriktenes Utbyggingsfond	kr.	3.800.000,-
Røros Sparebank	"	1.000.000,-
		<u>4.800.000,-</u>
Lån fra D.U.F. til		
<u>"2. byggetrinn"</u>	kr.	<u>4.500.000,-</u>

Utkast til lånesøknad fremlas.

Ad. 5. Styret vedtar at åpningsarbeider ved Lergrubebakken settes igang etter alt. I - Synk mot A-malmen.

Samtidig skal de foreslåtte arbeider i tilknytning til flotasjonsverket på Kongens settes igang. Omgjøring fra semi-mobilt til permanent.

Administrasjonen bemyndiges til å søke D.U.F. om nødvendig lån."

Som det fremgår forutsatte vedtaket om igangsettelse av drift på Lergrubebakken at alle investeringer i denne forbindelse skulle finansieres ved lån.

Hva angår vedtakets henvisning til arbeider i tilknytning til flotasjonsverket på Kongens innebærer dette i realiteten at man vedtok å fravike planen om et semi-mobilt flotasjonsverk, og isteden gjøre dette om til permanent med beliggenhet på Kongens Gruver.

Det bemerkes i denne forbindelse at dette vedtak automatisk medførte et ikke uvesentlig transportbehov av fremtidig malm fra Lergrubebakken og til Kongens Gruver.

Tar man i betraktning at de alt vesentlige kostnader ved gruvedrift refererer seg til transport, innebar dette vedtak i realiteten et behov for å stille skjerpede krav til vurderingen av drivverdigheten av Lergrubebakken. Det må i denne forbindelse også fremheves at vedtaket naturlig nok medførte at man bandt seg til ytterligere betydelige investeringer ved utbygging av flotasjonsverket.

I styremøte 6. september 1973 ble et foreløpig anleggsanregnskap for Lergruvbakken behandlet.

Følgende ble protokollert:

"Lergruvbakken - anleggsregnskap.

Fremlas oversikt over anvendte midler pr. 30.6. d.å., og kalkulasjon av gjenstående sammen med kommentarer fra Wiig og Bekkos.

Beregnet totalkostnad er kr. 9.935.000,-.

Ad. 4. Referertes."

Som det fremgår innebar dette at totalkostnaden på Lergruvbakken øket med vel kr. 710.000,-.

6. mars 1975 ble det oversendt en lånesøknad til Distriktenes Utbyggingsfond. Søknaden dreide seg om lån til del-finansiering av utbygging ved Kongens flotasjonsverk og videre investeringstilskott til flotasjonsverket, samt til enkelte utvidelser i forbindelse med malmbeforekomstene i Lergruvbakken. Denne søknaden, i alt tilsammen kr. 2.250.000,-.

Ifølge søknaden var det forutsatt at de planlagte investeringer ville innebære en betydelig årlig resultatforbedring.

Jeg siterer fra søknaden:

"En økonomisk vurdering viser at hvis vi investerer 2,75 mill. kr. i Lergruvbakken og 4,5 mill. kr. på Kongens til utbygging og utvidelser, kan vi oppnå en årlig resultatforbedring på 2,76 mill. kr. før kapitalkostnader er dekket.

Fiansnieringen er tenkt løst på følgende måte:

Selvfinansiering	kr. 2,75 mill.
Lån Røros Sparebank	" 2,25 "
Lån og investeringstilskott DUF	" 2,25 "
Sum investering	<u>kr. 7,25 mill. "</u>

En del av grunnlagsmaterialet for søknaden viser at det alt vesentlige av den planlagte investering på 2,75 mill. kr. i Lergruvbakken er en direkte følge av vedtaket om å gjøre flotasjonsverket permanent beliggende på Kongens Gruver, og det transportproblem som ble en følge av dette. Hva angår antydningen om en årlig resultatforbedring på 2,76 mill. kr. er det tilstrekkelig å vise til resultatregnskapet for 1975 og etterfølgende tid. Som det vil fremgå av senere

omtale av de driftsmessige forhold skyldes svikten i prognosene bare i helt ubetydelig grad prisfall på malmproduktene.

Det må også innskytes at de nye investeringer på flotasjonsverket også var betinget av ønske om å gjennomføre overgang til en annen knuse-metode på flotasjonsverket.

Det er ting som tyder på at det ikke var full enighet innen ledelsen av selskapet når det gjaldt synet på såvel investeringsbehov som fremdriftstakt i investeringer. Dette fremgår bl.a. av et brev av 25. mars 1975 fra daværende direktør Knut R. Eriksen til styret. I dette brev påpeker han at selskapet er i ferd med å forlate sin tradisjonelle linje om å holde kapitalkostnadene i sjakk og i stedet gå inn på en linje som i større eller mindre grad medførte et tildels ukontrollert investeringsbehov.

I styremøte 4. og 5. april 1975 ble det så fattet vedtak om å gjennomføre investeringen i tilknytning til flotasjonsverket. Disse investeringer var beregnet til kr. 3.181.000,-. Dette beløp var netto ekskl. avgifter.

Det fremgår av vedtaket at dette bygger på at lønnsomheten var beregnet til 13% + 7 års tilbakebetaling idet Lergruvbakken levetid ble anslått til 8 år fra 1.1.1976.

Denne forutsetning kom vel i et noe underlig lys når man tar i betraktning at man allerede i 1977 ble klar over at driv-verdigheten av malmen i Lergruvbakken gikk mot slutten. Dette var forøvrig også en erkjennelse som i noen grad lå bak styrets vedtak om å inngi oppbud i oktober 1977.

I et notat til styret fra direktør Eriksen av 18. juni 1976 har han beregnet inntektssvikten p.g.a. sviktende forutsetninger for investeringen i kulemølleanlegget til 22,8% av den økonomiske utvinning av malmen 1.1. - 30.5.1976. I beløp er svikten beregnet til kr. 1.008.000,-.

I brev av 9. desember 1976 til Distriktenes Utbyggingsfond redegjøres det for en rekke negative erfaringer som er gjort vedrørende driften i Lergruvbakken samt flotasjonsverket. Med bakgrunn i dette var den samlede investeringsplan endret, og ble med inneværende søknad om godkjennelse av de endrede planer.

En samlet oversikt over de bokførte investeringer i tidsrommet 1967 - 1977 viser følgende:

1967

Inventar, maskiner, transp.midler, bygninger	<u>100.814,-</u>	100.814,-
--	------------------	-----------

1968

Inventar, maskiner etc.	251.690,-	
Anlegg under oppførelse	<u>702.811,-</u>	945.501,-

1969

Inventar, maskiner etc.	130.254,-	
Anlegg under oppførelse	<u>1.287.630,-</u>	1.417.884,-

1970

Inventar, maskiner etc.	<u>927.885,-</u>	927.885,-
-------------------------	------------------	-----------

1971

Inventar, maskiner etc.	3.830,-	
Anlegg under utførelse	<u>2.803.839,-</u>	2.807.669,-

1972

Inventar, maskiner etc.	31.567,-	
Anlegg under utførelse	<u>3.267.762,-</u>	3.299.329,-

1973

Inventar, maskiner etc.	8.009,-	
Anlegg under utførelse	<u>1.656.029,-</u>	1.664.038,-

1974

Inventar, maskiner tec.	2.186.989,-	
Gruver	<u>8.939,-</u>	2.195.928,-

1975

Inventar, maskiner etc.	1.516.965,-	
Gruver	96.969,-	
Anlegg under oppførelse	<u>3.967.221,-</u>	5.581.155,-

1976

Total på maskiner og anlegg		<u>186.199,-</u>
Trsp.		19.126.402,-

Trsp.

19.126.402,-

1977

Total på maskiner og anlegg

72.815,-

19.199.217,-

SELSKAPETS DRIFT

Foruten driften i Olavsgruben baserte driften seg i 60-årene og frem til 1973 på utnyttelse av veltegoods i Storwarts-og slam og veltegoods i Kongens område. I den hensikt å forsøke å få lokalisert nye malmområder, ble det i årene 1940 - 1958 anvendt 2,2 mill. kr., og fra 1958 - 1970 vel 3,8 mill. kr. til malmleting.

I februar 1970 ble det så oversendt Distriktenes Utbyggingsfond en lånesøknad i forbindelse med at man ønsket å begynne klargjøringen av Lergruvbakken malmforekomst. I henhold til søknaden var disse arbeidene forutsatt å bli utført i løpet av 1970/74.

Samtidig søkte man om tilsagn om et lån til nødvendige driftsbygninger og bygging av oppredningsverk ved Lergruvbakken. Videre var det forutsatt flytting av maskiner og en bygning fra Kongens Gruve til Lergruvbakken.

Ifølge søknaden hadde selskapet på det tidspunkt 3 aktuelle malmforekomster som ble karakterisert som driv-verdige. Det dreide seg om følgende:

Lergrubebakken	940.000 tonn	med 0,74% Cu og 7,83% Zn
Fjellsjøgruben	800.000 " "	0,83% Cu og 2,42% Zn
Kongens/Rødalen	600.000 " "	1,08% Cu og 1,49% Zn

Det ble også i denne søknaden referert til det foran omtalte semi-mobile flotasjonsverk ved Kongens Gruve. Om flotasjonsverket heter det : " Det kostet ca. 3 mill. kr. og er bygget på en slik måte at det lett kan demonteres og flyttes til et annet sted når forholdene tilsier det."

I styremøte 18. - 19. februar 1970 ble det i forbindelse med behandling av lånesøknaden som var sendt DU i realiteten fattet prinsippvedtak om å starte innledende arbeider i Lergruvbakken. I den forbindelse ble følgende protokollert:

"6. Finansiering - lånesøknad sendt Distriktenes Utbyggingsfond.

Fremlas søknad av 3.2.1970 med bilag. Lånesøknaden gjelder Lergrubebakken som ifølge beregningene har 940.000 tonn malm med 0,74% Cu og 7,83% Zn ved en brytningshøyde på 1,7 meter. Søknaden er delt i byggetrinn I - oppfaring og tilredning som ifølge omkostningsoverslag vil andra til kr. 3.836.000,- og beregnes gjennomført i tiden 1970/74. Under hensyntagen til anvendelse av egne midler og rentebelastning i anleggstiden, vil lånebehovet til byggetrinn I være kr. 3.800.000,-.

Byggetrinn II som planlagt gjennomført i tiden 1973/76 gjelder oppsetting av nødvendige driftsbygninger for oppredningsverk ved Lergrubebakken og flytting av maskiner og bygning fra Kongens. Totale omkostninger byggetrinn II er beregnet til kr. 4.697.000,-. Etter hensyntagen til egne midler, et lån på kr. 1.000.000,- fra Røros Sparebank og renter i anleggstiden, vil lånebehovet fra DUF være kr. 3000.000,-.

På grunnlag av de foreliggende malmberegninger, kalkulerte anleggsomkostninger og antatte driftsomkostninger, er det foretatt en lønnsomhetsvurdering. Ved en kobbernotering på £ 400 og en sinknotering på £ 105 pr. tonn, og med kapitalutgifter som amortiserer anleggene på 8 år, vil vi ha et beløp på kr. 10,- pr. tonn råmalm til dekning av renter på egenkapital og fortjeneste.

Etter planen vil den samlede investering i Lergrubebakken i tiden 1970/76 være 10 mill. kroner.

Ad. 6. Under gjennomgåelse av saken ble det lagt frem orientering om de undersøkelser som er gjort om maskinelt utstyr til Lergrubebakken.

Videre fremlas brev fra NTH, Institutt for gruvedrift, av 4.7.69 og 13.1.70 om undersøkelse av strekkholdfasthet av diamantborkjerner fra hengbergarter i Lergrubebakken og Lobekken.

Samtidig fremlas tempoplan for utbygging av Lergrubebakken datert 16.1.1970. Det ble understreket at det var meget viktig å få fremmet søknad til Vassdragsvesenet om utslipp, slik at saken kan bringes i orden så snart som mulig.

Styret bemyndiger administrasjonen til å anskaffe nødvendig utstyr for innledende arbeider i Lergrubebakken - begrenset oppad til kr. 300.000,-."

I forbindelse med den protokollasjonen vil jeg i særlig grad henlede oppmerksomheten til opplysningene om beregnet malmreserve og malmgehalter som forutsatte en brytningshøyde på 1,7 meter. Som det vil fremgå senere ble forutsetningen om brytningshøyden ikke fulgt opp, med den følge at man fikk en relativt sterk reduksjon i de oppnådde malmgehalter.

Selv om det må sies at det foran siterte styrevedtak i realiteten innebar en prinsipiell avgjørelse fra styrets side m.h.t. valg av fremtidig driftssted, var spørsmålet om drift på Lergrubebakken påny oppe i styremøte 14. - 15. februar 1971. Her ble det protokollert:

" 4. Lergrubebakken.

Eriksen orienterte om saken, og konkluderte med at det vil være riktig å gå igang med drift på Lergrubebakken. Det taes da sikte på å beholde flotasjonsverket på Kongens, og i første omgang drive slamdriften også i vinterhalvåret. Etter de fremlagte planer vil man kunne få malm fra Lergrubebakken høsten 1972.

Ad. 4. Styret godkjenner det fremlagte forslaget, men vil komme tilbake til saken med det endelige vedtak så snart planen er nærmere utredet med tekniske opplegg, nødvendige kalkyler og lønnsomhetsvurdering. "

Det er på det rene at man på dette tidspunkt allerede hadde lokalisert malmforekomsten i det etter hvert meget omtalt Hersjøfeltet. I generalforsamlingen i Røros Kobberverk i august 1971 ble det fra den geolog som var ansatt i selskapet rettet sterk kritikk mot selskapets styre, bl.a. fordi det var satset på å åpne Lergrubebakken. Han hevdet i denne forbindelse at prosjektet i Lergrubebakken og flotasjonsverket på Kongens var feilaktige investeringer, og at selskapet heller burde ha satset på Hersjøfeltet først. Han kritiserte også i denne forbindelse generelt planleggingen vedrørende driften av selskapet.

I styremøte 18. - 19. november 1971 fattet styret vedtak om omgående å innstille enhver malmløting. Vedtaket ble protokollert slik:

" 7. Personalforhold - orientering.

Styret finner under hensyntagen til likviditetsvanskeligheter og stadig synkende kobberpriser og salgsvanskeligheter at Kobberverket må innskrenke alle arbeider som ikke er direkte inntektsgivende. Anleggsarbeidene i Lergrubebakken fortsetter som planlagt, eller helst i øket tempo for at forekomsten kan komme i produksjon tidligst mulig for utnyttelse av de høye sinkpriser.

For å opprettholde inntektsgivende drift og videre utbygging av Lergrubebakken har styret funnet det nødvendig å ansette ny overingeniør og bergtekniker. Malmløtingen er meget kostbar, og da driften i Lergrubebakken er beregnet til å vare i 10 år, medfører dette at Kobberverket vil få flere år til å planlegge fortsatte undersøkelser.

De geologiske undersøkelser i Hersjøfeltet og ellers vil derfor foreløpig bli innstillet.

Administrasjonen anmodes om å orientere bedriftens ansatte om den vanskelige stilling som kan komme til å resultere i innskrenkninger."

Med bakgrunn i dette vedtak ble geologen sagt opp fra sin stilling i brev av 15. februar 1972.

Jeg må i denne forbindelse bare konstatere at malmløstingen etter de foreliggende opplysninger fortsatte omtrent uendret.

Driften ved Lergruvbakken ble startet i februar 1973. Allerede fra starten viste det seg at de forutsatte teoretiske malmgehalter ikke ble oppfylt. I første halvår 1973 ga ialt 25.912 tonn påsatt tørt rågods gjennomsnitt gehalter på h.h.v. 0,41% Cu og 5,78% Zn i motsetning til h.h.v. 0,74% og 7,83%, som var beregnet på forhånd.

Uten at jeg skal gå for meget i detaljer når det gjelder å referere produksjonstall fra Lergruvbakken i tiden frem til konkursen, kan det fastslås at dette var en utvikling som holdt seg gjennom hele driftsperioden. Dette er forøvrig også etter konkursen bekreftet av styrets formann Karl Ingvaldsen. Årsaken til svikten skyldes for en vesentlig del at man aldri maktet å gjennomføre den forutsatte brytningshøyde på 1,7 meter. Det er på det rene at brytningshøyden var ca. 2,3 meter. Årsaken til dette har vært oppgitt bl.a. på å være vesentlige dårligere fjell enn forutsatt.

Det fremgår av styreprotokollen at styret til stadighet fikk seg forelagt statistiske oppgaver og produksjonsrapporter slik at det hele tiden var ajour med utviklingen. Som anført tidligere i denne beretning er det imidlertid et beklagelig faktum at protokolloasjonene meget sjelden viser at styret virkelig gjennomdrøftet situasjonen. Jeg kan i denne forbindelse bl.a. som et eksempel sitere fra styreprotokoll 15. desember 1975:

"3. Statistikk.

Fremlas produksjonsoversikt pr. 30.11.då. samtidig som det ble gitt en orientering om produksjons- og driftsforhold.

Videre ble det gitt en oversikt over den økonomiske stilling og en orientering om årsoppgjøret. Årets resultat sett i sammenheng med budsjettforslaget for 1976 viser en betenkelig utvikling.

Ad. 3. Referertes."

Som nevnt i forbindelse med investeringene var byggingen av et nytt knuseri på Kongens et av de tiltak som ble iverksatt i håp om å bedre produksjonsresultatene. I samme styremøte, 15. desember 1975, ble styret gjort kjent med at knuseriet var prøvekjørt og at man regnet med å starte produksjonen i knuseriet og flotasjonsverket samme uke.

I samme styremøte behandlet man også budsjettforslag for 1976:

"6. Budsjett 1976.

Det vises til behandling av budsjettet under sak 3 i møte 3.11.d.å. og fremlegges omarbeidet budsjettforslag. I det omarbeidede budsjettforslag er gehalter i råmalm og metallurgiske resultater blitt endret. Rågodsgehaltene er 5,7% Zn og 0,53% Cu med utvinninger på henholdsvis 84 og 77,5%, og konsentratgehaltene som årsgjennomsnitt er uendret med 52% Zn i sinkkonsentratet og 22% Cu i kobberkonsentratet. Beregnet konsentratproduksjon blir da 8.700 tonn sinkkonsentrat og 1.730 tonn kobberkonsentrat, som er en reduksjon på henholdsvis 560 og 120 tonn i forhold til tidligere fremlagt forslag.

I den økonomiske del av budsjettforslaget er det foretatt beregning av salgsinntekter ved sinknoteringer på £ 400 og £ 390 og kobbernoteringer £ 700 og £ 650, samtidig som valutakursenes innvirkning er belyst.

Forslaget viser etter dette malmverdier som varierer fra kr. 133,- til kr. 121,- pr. tonn, mens driftskostnadene er beregnet til kr. 123,- pr. tonn. Resultat før avskrivninger og malmletingsutgifter vil da variere mellom et overskudd på kr. 990.000,- og et underskudd på kr. 215.000,-."

Som det fremgår var de oppnådde resultater vesentlig dårligere enn det som var forutsatt da åpningen av Lergrubbakken ble igangsatt. Budsjettet viser også at driftskostnadene pr. tonn i faretruende grad nærmet seg de beregnede malmverdier.

I et notat av 22. juni 1976 fra overingeniør Wiig tar han opp spørsmålet om en revurdering av gruvens reserver.

Jeg gjengir fra denne:

"En rekke faktorer gjør en revurdering av gruvens reserver nødvendig:

1. Uforutsette store areal ikke drivverdig av geologiske grunner (slepper, stikk, hengforhold, kuperte områder).

2. Ukontrollert tilblending av gråberg i dårlige hengpartier må tas med i malmberegningen.
3. Kostnader/priser har utviklet seg slik at høyere gehalter (sammen med høyest mulig produksjon) er nødvendig.
4. "Oppsøking" av planlagte (evt. gode) partier vanskelig p.g.a. variasjonene, en må legge inn større sikkerheter.

Det synes riktig å innrette produksjonen på oppsøking av bedre partier selv om dette går ut over levetiden. For å kunne dette må oppfaring fortsatt forseres, og der det er mulig og hensiktsmessig bør omleggingen i programmet foretas for å oppnå høyere gehalter også under oppfaringen.

En foreløpig beregning av gjenstående er foretatt ut fra ovenstående:

% Zn	Råmalm netto pr. 1/7 -76	Levetid pr. 1/7 -76 100.000 t/år
8%	300.000	3 år
7%	400.000	4 år
6%	470.000	4,7 år
5%	530.000	5,3 år

Tall fremlagt av FV, tyder på at gehalt min. 7% må tilsiktes.

En får en antydning om ca. 4 års levetid fra 1/7 -76."

Ut fra ovenstående kan man få inntrykk av at beregningen av malmreservene og fastsettelsen av fortsatt levetid for gruven faktisk bygger på den malmgehalt man på det daværende tidspunkt måtte ha for at driften skulle være regnings-svarende.

Med den ombygning som ble foretatt av oppredingsverket ved årsskiftet 1975/76 hadde man som tidligere anført, håpet at bedre knusemetoder skulle medføre høyere utvinningsgrad. I et annet notat av 22. juni 1976 fra den tekniske avdeling konstateres det at heller ikke denne forutsetning var oppfylt. Det sies der klart at de metallurgiske resultater i flotasjonen ikke er bedre enn tidligere.

I et notat av 22. juni 1976 fra kontorsjef Valseth konstateres det at de økonomiske resultater for 1976 blir vesentlig dårligere enn forutsatt. I tilknytning til dette notatet forelå det også en oppgave over kostnadene i kroner pr. tonn rågods i årene 1973/76. Det viser seg da at kostnadene ved

gruven økte med 99,7% i denne perioden, og kostnadene ved flotasjonen med 38,5%. Dette resulterte da i en samlet økning på kostnadene på 76,4%. I samme periode hadde man en økning i sinkprisene på 43,1%. Etter min oppfatning er dette ensærdeles klar tale som burde ha hatt til følge at styret hadde foretatt en samlet vurdering og trukket tilstrekkelig lærdom av erfaringene med Lergruvbakken opp til dette tidspunkt, til at man senest på dette tidspunkt burde ha vurdert om det i det hele tatt var forsvarlig å fortsette driften etter samme mønster som til da.

I styremøte 6. - 7. september 1976 behandlet man så situasjonen. Det ble i den anledning protokollert:

" 12. Driftssituasjonen - finansiell stilling.

Resultatet av driften hittil i år viser et underskudd av størrelse 1,5 mill. kroner før avskrivninger. For resten av året beregnes underskuddet å øke med 0,5 mill. kroner.

Ad. 12. Styret drøftet den vanskelige situasjonen, og vil på det kommende styremøte 11.-12/10 d.å. gjennomgå alle tekniske og økonomiske forhold og nødvendige disposisjoner. Styret hadde en forberedende diskusjon om mulighetene for kostnadsreduskjoner og økning av inntektene ved verket.

Grunnlagsdokumentet for kommende styremøte skal sendes styrets medlemmer i god tid før neste styremøte."

I styremøte 11. - 12. oktober 1976 hvor det var forutsatt at problemene virkelig skulle gjennomdrøftes ble det protokollert følgende:

" 6. Røros Kobberverk - drift 1977/80.

Det er utsendt til styrets medlemmer redegjørelse om Kobberverkets stilling - Lergruvbakkens drift, gjestående malmreserve og driftsprognose for perioden 1977/80 med oversikt over den likvide stilling. Videre er utarbeidet oversikt over nødvendige investeringer i perioden 1977/80 når det gjelder driften i Lergruvbakken.

Det er også orientert om slam/veltegoods - Kongens og gitt en oversikt over malmreserver, råmalmverdier og kostnader fra kjente forekomster rundt Kongens-anlegget.

Driftsprognosen viser at 1977 vil bli et år som er preget av knapphet på likvider, og Valseth foreslår derfor at det tas kontakt med DUF for å gi

en orientering om saken, samtidig som det søkes om avdragsfrihet i 1977 for de lån man har i DUF, videre at det søkes om fortsatt rente- og avdragsfrihet for likviditetslån i Industribanken. P.g.a. endrede investeringsplaner for Lergruvbakken tas spørsmålet om en delkonvertering av byggelånet i Røros Sparebank nå opp med DUF.

Ad. 6. Styret diskuterte saken, og sa seg enig i at det fremmes søknad om avdragsfrihet for lån i 1977.

Den planlagte drøftelse om Kobberverkets muligheter i fremtiden ble sterkt innskrenket p.g.a. forstyrrelser i kommunikasjonene som følge av værforholdene.

Denne diskusjon tenkes imidlertid videreført i tilslutning til neste møte."

Det er etter min oppfatning deprimerende å konstatere at slik situasjonen var for Kobberverket på det tidspunktet, var det værforholdene som medførte at man ikke kunne fullføre diskusjonen. Det hører også med at de spørsmål som var forutsatt å bli diskutert, senere ikke er behandlet pånytt ifølge styreprotokollene. Etter min oppfatning burde det vært klart for styret at en utsettelse med avdragsbetaling ikke representerte noen løsning av de fundamentale problemer ved Kobberverkets drift.

I august 1977 ble det utarbeidet flere forskjellige driftsprognoser for tidsrommet 1977 - 1980. I tilknytning til disse prognoser fremkom det også en oversikt over produksjonen sammenholdt med planen for årene 1973/76. Denne produksjonsoversikt viser:

	<u>Plan</u>	<u>Oppnådd</u>	<u>Endring</u>
Råmalm tonn	<u>300.000</u>	<u>326.973</u>	<u>+ 26.973</u>
<u>Konsentrater</u>			
Zinkkonsentrat tonn	36.000	29.464	+ 6.536
Zinkinnhold tonn	18.760	14.497	+ 4.263
Kobberkonsentrat tonn	8.800	6.422	+ 2.378
Kobberinnhold tonn	1.760	1.271	+ 489

Vedrørende behandlingen av et par av disse prognoser ble det protokollert følgende i styremøte 25. - 26. august 1977:

" 1. Statistikk og orientering om driften.

Fremlas produksjonsoversikt pr. 31/7-77 tidligere sendt styrets medlemmer.

Det ble videre gitt en orientering om produksjons- og driftsforhold siden forrige møte.

Fremlas resultatregnskap for 1. halvår 1977 som viser et underskudd på kr. 2.523.183,-. Etter at avskrivninger er foretatt med kr. 998.000,- og investeringstilskott er inntektsført med kr. 640.000,- og rentestøtte med kr. 42.000,-.

Ad. 1. Referertes."

"4. Økonomisk situasjon - prognose 1977/80.

Fremlas notat av 8/8-77 vedrørende Kobberverkets økonomi - prognose 1977/80 med malmverdiberegninger for årene 1977/80. Disse papirer er tidligere sendt styrets medlemmer.

Videre fremlas notat av 15. - 16.8. 1977 angående samme sak og endelig oversikt over likviditetsutviklingen for resten av året med oppgave over beholdning av produkter.

Ad. 4. Styret diskuterte saken etter gjennomgåelse av de fremlagte utredninger. Disse viser at det må forventes betydelige underskudd på fortsatt drift i Lergruvbakken, og midler må tilføres om drift skal kunne opprettholdes på en forsvarlig måte.

Det ble vedtatt å orientere DUF om saken så snart som mulig for å komme frem til en plan for det fortsatte arbeide overfor myndighetene. Henvendelse til myndighetene må etter styrets oppfatning baseres på en råmalm med 5% Zn og 0,5% Cu som gjennomsnitt, og foreløpig med sikte på årene 1977 og 1978 som ser ut til å kreve tilførsel av ca. 11 mill. kroner om selskapets stilling ikke skal svekkes ytterligere. Bedrifts- og tillitsmannsutvalget orienteres om situasjonen omgående."

Som det fremgår regnet man da på det tidspunkt med at en opprettholdelse av driften i Lergruvbakken ville kreve en tilførsel av ca. 11 mill. kroner for årene 1977 og 1978. Dette er etter min oppfatning en meget god illustrasjon av i hvilken grad man har holdt driften gående for lenge. Ut fra det foreliggende materiale synes det imidlertid som det vesentligste av det man var opptatt av ikke var forsvarligheten ved å fortsette, men hvor dårlig resultatet ville bli ut fra forskjellige alternative produksjonsmengder og malmgehalter.

Som en ytterligere illustrasjon av forskjellen mellom de opprinnelige planer og forutsetninger ved åpning av Lergruvbakken og virkeligheten, viser jeg til

vedlagte bilag som gir en oversikt over den økonomiske utvikling f.o.m. 1974 t.o.m. april 1977.

I de siste månedene forut for konkursen er det på det rene at det var en hektisk møtevirksomhet mellom styreformannen og forskjellige offentlige myndigheter om situasjonen ved Kobberverket. Denne møtevirksomhet var i første rekke konsentrert om klarlegging av i hvilken utstrekning Staten fant å ville engasjere seg ytterligere økonomisk for å holde liv i gruvevirksomheten på Røros. Naturlig nok førte disse bestrebelser ikke til positive resultater, og i styremøte 26. september 1977 fattet styret vedtak om å innstille driften.

Foruten den negative innstilling hos myndighetene fikk selskapet i mai 1977 ytterligere et skudd for baugen. Selskapet hadde i april 1975 fått innvilget et lån fra Sparebank Kreditt på kr. 1.750.000,-. Lånet ble utbetalt i desember 1975 mot omsetningsgjeldsbrev garantert av Røros Sparebank.

10 mai 1977 skrev Sparebank-Kreditt til Røros Sparebank bl.a. som følger:

"I forbindelse med vårt styres behandling av denne saken bygget vi på firmaets orientering om investeringsplaner. I forbindelse med spørsmålet om konvertering av lånet mot pantesikkerhet som forutsatt i lånetilsagnet, har vårt styre foretatt en inngående vurdering av forutsetningene for lånet sammenholdt med de opplysninger vi senere har mottatt. Det var enighet i styret om at forutsetningene er såvidt endret i forhold til det som lå til grunn for lånetilsagnet, slik at vi i tillegg til pant finner å måtte opprettholde den garanti som er stillet av Deres bank i forbindelse med den foreløpige utbetaling av lånet."

20 mai 1977 skrev så Røros Sparebank til styret for A/S Røros Kobberverk. Brevet lød som følger:

" Vi viser til vedlagte kopi av brev dat. 10.ds. fra Sparebankenes Kredittselskap A/S angående Kobberverkets lån i dette selskap til rest kr. 1.662.500,-. Lånet i Sparebankenes Kredittselskap ble innvilget med basis i Kobberverkets driftsresultater for årene 1973 og 1974 og i følgende faktorer:

1. Utbyggingen til konvensjonelt knusemøllesystem vil gi ca. 5% bedre utvinning- og konsentreringsresultater for sink, og muliggjør en økning av råmalmproduksjonen fra 85.000 tonn til 105.000 tonn pr. år fra Lergrubakken.

2. Utbyggingen vil gi Røros Kobberverk bedre driftsresultater beregnet til 2,76 millioner kroner før kapitalkostnadene er dekket. Bedret driftsresultat vil sikre driften av Lergruvbakken og gi muligheter for et aktivt, framtidsrettet malmletingsprogram.
3. Malmreservene i Lergruvbakken beregnet til pr. 1/1 -76, 700.000 tonn netto med 5% Zn og 0,5% Cu vil øke, fordi stadig fattigere malm kan utnyttes i takt med større råmalmproduksjon.
4. Utbyggingen vil sikre arbeidsplassene for de omlag 65 ansatte utover Lergruvbakkens driftstid, og dessuten føre til høyere sysselsetting på lengre sikt når andre malmforekomster skal utnyttes.
5. Utbyggingen vil bedre miljøet ved høyere utnyttingsgrad av metaller fra råmalmen ved mindre miljøskadelige bestanddeler i avgangen.

Det ble videre anført i momentene fra Røros Kobberverk at dersom man ikke bygger ut i samsvar med planlagt program kan man risikere å få perioder med dårlig råmalm, f. eks. når hengforhold i gruven gir stor tilblanding av gråberg i malmen. Derved oppnår man å få liten metallutvinning og tilsvarende nedgang i driftsresultatet. Dette førte til at de beste partier av gruven blir drevet ut med den følge at Kobberverket dessto tidligere når det punkt da malmen ikke lenger er drivverdig. Derved forringes sjansene til å tilrettelegge andre forekomster og drive aktiv malmleting.

Siden investeringsprogrammet ble vedtatt har bildet blitt endret radikalt ved at Kobberverkets driftsresultater de siste to år har vært lite tilfredsstillende. De store driftstap har avleiret et udekket underskudd på vel 8,5 millioner kroner, og dersom man tar utgangspunkt i dagens metallpriser vil beløpet øke i de nærmeste år. Vedutgangen av regnskapsåret 1974 var varebeholdningen forsiktig vurdert med reserve ca. kr. 500.000,-. Reserven er oppløst i 1975 og bidrar derved til å bedre dette års driftsresultat isolert sett.

Utsiktene til å dekke inn Kobberverkets akkumulerte underskudd må sees mot mulighetene for stigende metallpriser og anslått råmalmreserve i Lergruvbakken. Av disse faktorer kjenner man råmalmreservene, og med dagens brytningsomfang vel 100.000 tonn råmalm pr. år vil reservene i Lergruvbakken bare strekke til $3\frac{1}{2}$ - 4 års drift regnet fra 1. januar 1977. Et dystert moment som må tillegges vekt og veie tungt når Kobberverkets framtidige betalings- evne skal vurderes. Det store driftstap som allerede er avleiret i

selskapets regnskaper, og som forventes å øke i 1977 vil for A/S Røros Kobberverk føre til kapitalmangel, med resultat at nedbetaling på selskapets langsiktige gjeld ikke kan oppfylles i samsvar med avtalt betalingsplan. Ut fra dette kriterium må man forstå Sparebankenes Kredittselskaps krav til økt sikkerhetsstillelse i form av garanti fra Røros Sparebank.

A/S Røros Kobbverks evne til å møte sine forpliktelser har vært mulig med ekstraordinære låneopptak, som likviditets- og kobberlån. Fra og med året 1977 vil ordningen med lån fra myndighetene med utgangspunkt i bergverkselskapenes underskudd bli erstattet med ordninger direkte myntet på kobberproduksjon. Kobberverkets produksjon av kobber er liten, og tar man utgangspunkt i siste års produksjonstall og prisnivå vil refusjon fra kobberfondet bli ca. kr. 700.000,-. Tilbake står elementer som kan gi Kobberverket bedre inntjeningssevne og driftsresultater, nemlig høyere metallpriser og en kraftig kostnadsreduksjon.

Røros Sparebank er kjent med at Røros Kobberverk forhandler med myndighetene om et erstatningsbeløp i forbindelse med planlagt freding av slagghaugene. Transaksjonen bidrar til å forringe de sikkerheter som ligger innebygd i de forskjellige pantobligasjoner Kobberverket har avgitt til pantaverne.

Med bakgrunn i brevetets innhold ser bankens styre fram til et møte med Kobberverkets styre for gjennomdrøftelse av selskapets målsetting på kort og lang sikt. Bankens styre håper at møtet kan avholdes innen medio juni måned."

Som man vil se var det nettopp forskjellen mellom de opprinnelige forutsetninger ved driften i Lergruvbakken og virkeligheten i den drift som ble gjennomført som var årsak til at långiver reagerte. Når man tar i betraktning at Røros Sparebank var selskapets bankforbindelse sier det seg selv at situasjonen hadde utviklet seg slik at også andre investorer enn myndighetene naturlig nok reagerte og "lukkete de økonomiske sluser."

Det møte som var omtalt i bankens brev ble avholdt, men så langt styreprotokollen i Kobberverket viser førte møtet ikke til konkrete resultater.

ÅRSAKENE TIL KONKURSEN

Det sier seg selv at driften ved et gruveselskap er helt avhengig av til en hver tid å disponere drivverdige malmforekomster for at driften i det hele tatt kan opprettholdes. Det er på det rene at forekomstene i Lergruv-

bakken, slik forholdene i realiteten var, ikke var drivverdig i alle fall de siste 2 år forut for konkursen. Det må kunne sies at driften på tross av dette ble opprettholdt, dels p.g.a. styrets menglende evne til å se realiteten i øynene og i alle fall fatte konkrete vedtak i alvorlige forsøk på å rette opp situasjonen. I forbindelse med konkursåpningen og etter denne har det vært hevdet at det var fallet i kobberprisene som ga selskapet dødsstøtet. Personlig er jeg ikke uten videre enig i dette. For det første var kobberproduksjonen ved Kobbervirket minimal p.g.a. lavt kobberinnhold i gruen. Det var sink som var selskapets hovedprodukt. Det er på det rene at sinkprisene også falt, men det synes klart at fallet i sinkprisene først i vesentlig grad kom til uttrykk i de aller siste måneder forut for konkursen.

Det må derfor kunne sies at det som suksessivt tappet selskapet for alle resurser og finansieringsmuligheter var driften i Lergruvbakken. Det er idag ingen gitt å kunne uttale seg om hvorvidt selskapet ville kunne overlevd om driften på Lergruvbakken enten ikke var igangsatt eller stoppet så snart det var klart at ingen av forutsetningene for vurderingen av gruen som drivverdig holdt stikk. Det har etter konkursen vært skrevet og sagt meget om de betydelige malmreserver i Hersjøfeltet. Det er heller ikke noen gitt i øyeblikket å si noe om hvorvidt en drift i Hersjøfeltet i stedet for Lergruvbakken ville bedret situasjonen for selskapet. Det er imidlertid noe av et tankekors at styret på det tidspunkt de eventuelt muligens hadde en mulighet for innsats av offentlige midler og/eller andre finansieringsformer ikke betraktet Hersjøfeltet som så interessant at de satset der i stedet for i Lergruvbakken. Jeg minner i denne forbindelse om at selskapets geolog sterkt ga uttrykk for at man burde velge Hersjøfeltet i stedet for Lergruvbakken.

Jeg vil i denne forbindelse også henvise til den malmberegning som var lagt til grunn ved beslutningen om å åpne driften i Lergruvbakken. Denne malmberegning var grunnet på en brytningshøyde på 1,7 meter. Denne brytningshøyde ga gehaltene 0,74% kobber og 7,83% sink.

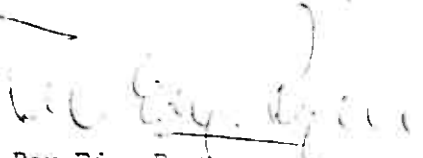
Som nevnt tidligere ble imidlertid den faktiske brytningshøyde 2,3 meter. Om man ved malmberegningen hadde lagt til grunn en større brytningshøyde ville gehaltene selvsagt gått ned med den følge at malmverdien også hadde blitt lavere. Dette ville igjen ha ført til at beregnet malmverdi hadde blitt lavere enn de kostnader man opererte med i lønnsomhetsvurderingen.

Det må antas at følgene av dette ville blitt at forekomsten måtte vurderes som ikke drivverdig og således ikke åpnet. Det må således sies at den vesentligste årsak til konkursen var at man gikk til åpning av forekomsten på et feilaktig malmberegningsgrunnlag.

Vurderingen av brytningshøyden burde man ha vært i stand til å bedømme og notater viser at geolog Pettersen og bergingeniør Mikkelsen begge var av den mening at man ikke måtte regne så lave høyder på Lergrubakken.

Det synes klart at styret i hele perioden frem mot konkursen var preget av en optimisme for det første når det gjaldt malmreservene og for det annet, men ikke minst, når det gjaldt synet på myndighetenes vilje til å satse betydelige beløp, som når alt kommer til alt først og fremst var motivert i at ingen kunne tillate Røros Kobberverk å innstille. Jeg minner i den forbindelse om foran siterte utdrag av styreprotokollen, hvori det fremgår at styret i 1977 regnet med et kapitalbehov for å holde driften i Lergrubakken igang på 11 millioner kroner, og at man tydeligvis helt opp til vedtaket om å inngi oppbud mente at dette var nærmest noe man var berettiget til.

Oslo, den 28. juni 1979

Per Edg. Ryen
Statsautorisert revisor

A/S RØRØS KOBBERVERK, DETS KONKURSEBO

<u>BALANSE PR. 31. DESEMBER</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
<u>Betalingsmidler</u>				
Kontanter, bankinnskudd	85.847,-	72.478,-	1.809,-	1.571.051,-
Aksjer	100,-	1.100,-	21.100,-	21.100,-
Obligasjoner, verdipapirer	126.000,-	116.000,-	86.000,-	86.000,-
Betalingsmidler i alt	211.947,-	189.578,-	108.909,-	1.678.151,-
Kortsiktige fordringer	221.158,-	576.737,-	344.005,-	543.593,-
Omløpsmidler I	433.105,-	766.315,-	452.914,-	2.221.744,-
Varebeholdninger	650.000,-	300.000,-	385.000,-	2.005.000,-
Omløpsmidler i alt	1.083.105,-	1.066.315,-	837.914,-	4.226.744,-
<u>Anleggsmidler</u>				
Langsiktige fordringer	91.300,-	-	-	-
Driftsmaterialer, rekv.	437.611,-	553.150,-	570.830,-	1.138.295,-
Inventar, maskiner, transport-				
materiell, bygninger	1.479.365,-	1.091.686,-	1.019.253,-	938.262,-
Gruver, gruve-eiendom	4.400,-	4.400,-	4.400,-	4.400,-
Anlegg u/oppføring	-	2.708.839,-	5.736.601,-	4.919.018,-
	2.012.676,-	4.358.075,-	7.331.084,-	6.999.975,-
SUM EIENDELER	3.095.781,-	5.424.390,-	8.168.998,-	11.226.719,-
<u>Kortsiktig gjeld</u>				
Leverandører	308.848,-	1.062.121,-	363.102,-	1.074.359,-
Lønn og sosiale utgifter	289.755,-	246.379,-	186.349,-	263.582,-
Trekk og off. avgifter	77.715,-	74.284,-	56.143,-	100.769,-
Skattegjeld	77.520,-	17.780,-	5.498,-	6.989,-
Div. kortsiktig gjeld	100,-	100,-	100,-	100,-
Avdrag på langsiktig gjeld	54.600,-	54.600,-	54.600,-	242.100,-
Utbytte aksjonærer				35.960,-
Sum kortsiktig gjeld	808.538,-	1.455.264,-	665.792,-	1.723.859,-
<u>Langsiktig gjeld</u>				
Bankkreditter	574.725,-	2.554.921,-	2.617.557,-	4.569.479,-
Pantelån + avdrag n. år	305.743,-	251.143,-	3.906.543,-	3.614.100,-
Sum langsiktig gjeld	880.468,-	2.806.064,-	6.524.100,-	8.183.579,-
<u>Egenkapital</u>				
Aksjekapital	512.800,-	512.800,-	512.800,-	512.800,-
Reservefond	326.176,-	326.176,-	326.176,-	340.176,-
Anleggsfond	569.800,-	324.086,-	140.130,-	216.305,-
Disposisjonsfond				250.000,-
Sum egenkapital	1.408.776,-	1.163.062,-	979.106,-	1.319.281,-
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	3.095.782,-	5.424.390,-	8.168.998,-	11.226.719,-

A/S RØROS KOBBERVERK, DETS KONKURSBØ

<u>BALANSE PR. 31. DESEMBER</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>13.10.1977</u>
<u>Betalingsmidler</u>				
Kontanter, bankinnskudd	1.859.304,-	109.281,-	90.803,-	17.469,-
Aksjer	21.100,-	21.000,-	21.000,-	21.000,-
Obligasjoner, verdipapirer	86.000,-	66.000,-	56.000,-	56.000,-
Sum betalingsmidler	1.966.404,-	196.281,-	167.803,-	94.469,-
Kortsiktige fordringer	2.261.385,-	2.227.981,-	1.223.258,-	1.166.294,-
Omløpsmidler I	4.227.789,-	2.424.262,-	1.391.061,-	1.260.763,-
Varebeholdninger	1.355.000,-	970.000,-	1.890.000,-	4.040.478,-
Sum omløpsmidler	5.582.789,-	3.394.262,-	3.281.061,-	5.301.241,-
<u>Anleggsmidler</u>				
Driftsmidler, rekvisita	891.756,-	1.209.192,-	1.342.292,-	1.051.266,-
Inventar, maskiner, transport-				
midler, bygninger	4.654.029,-	3.810.994,-	5.071.903,-	5.111.114,-
Guver, gruveeiendom	865.379,-	492.348,-	234.026,-	271.880,-
Anlegg under oppføring	-	3.967.221,-	-	-
Sum anleggsmidler	6.411.164,-	9.479.755,-	6.648.221,-	6.434.260,-
" eiendeler	11.993.953,-	12.874.017,-	9.929.282,-	11.735.501,-
Udekket underskudd	-	2.294.548,-	8.510.965,-	11.617.697,-
Sum eiendeler og underskudd	11.993.953,-	15.168.565,-	18.440.247,-	23.353.198,-
<u>Kortsiktig gjeld</u>				
Leverandører	1.470.261,-	1.855.048,-	1.386.543,-	2.160.212,-
Lønn, sos.utg.,trekk,avg.	491.207,-	727.403,-	1.081.661,-	826.619,-
Utbytte til aksjonærer	62.525,-	1.570,-	1.390,-	1.340,-
Avdr. pantelån f.f. n. år	479.600,-	1.048.600,-	10.600,-	-
Kassekredittgjeld				877.153,-
Skatter	12.220,-	6.200,-	-	-
Sum kortsiktig gjeld	2.515.813,-	3.638.821,-	2.480.194,-	3.865.324,-
<u>Langsiktig gjeld</u>				
Bankkreditter	2.011.969,-	1.442.173,-	4.020.082,-	-
Pantelån + avdr. n.å.	5.834.500,-	8.455.900,-	8.358.300,-	11.506.203,-
Likviditets- og konsolid. lån	-	-	1.950.000,-	6.350.000,-
Sum langsiktig gjeld	7.846.469,-	9.898.073,-	14.328.382,-	17.856.203,-
<u>Egenkapital</u>				
Aksjekapital	512.800,-	512.800,-	512.800,-	512.800,-
Reservefond	376.576,-	376.576,-	376.576,-	376.576,-
Anleggs- og disposisjonsfond	742.295,-	742.295,-	742.295,-	742.295,-
"Egenkapital"	1.631.671,-	1.631.671,-	1.631.671,-	1.631.671,-

A/S RØROS KOBBERVERK, DETS KONKURSBO

<u>Driftsregnskaper.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
<u>Driftsinntekter</u>				
Salg kobberkonsentrat	4.966.079,-	4.083.684,-	3.239.000,-	2.388.248,-
" sinkkonsentrat				3.600.004,-
" Rørosgrit og slagg	87.370,-	156.855,-	93.381,-	201.446,-
" Tyrilin	124.645,-	173.025,-	209.589,-	308.456,-
	<u>5.178.094,-</u>	<u>4.413.564,-</u>	<u>3.541.970,-</u>	<u>6.498.154,-</u>
<u>Driftskostnader</u>				
Produksjonskostnader	3.226.013,-	2.965.216,-	2.884.930,-	3.871.203,-
Hovedadministrasjon	1.060.026,-	379.535,-	777.927,-	1.376.427,-
Beholdningsendringer	(150.000,-)	350.000,-	(85.000,-)	(1.620.000,-)
Resultat før avskrivninger	1.042.055,-	718.813,-	(35.887,-)	2.870.524,-
Avskrivninger	501.700,-	208.000,-	344.000,-	2.562.612,-
Utgifter malmleting og forsøk	536.414,-	682.016,-	22.543,-	3.112,-
Resultat gruve- og industri- virksomhet	<u>3.941,-</u>	<u>(171.203,-)</u>	<u>(402.430,-)</u>	<u>304.800,-</u>
Renteinntekter	37.265,-	29.948,-	8.198,-	23.116,-
Renteutgifter	41.206,-	104.459,-	68.551,-	549.031,-
Netto finanskostnader	<u>3.941,-</u>	<u>74.511,-</u>	<u>60.353,-</u>	<u>525.915,-</u>
Driftsresultat	<u>0,-</u>	<u>(245.714,-)</u>	<u>(462.783,-)</u>	<u>(221.115,-)</u>
Salg av tomter			278.827,-	347.250,-
Investeringsstilskott				250.000,-
Bokført nettoresultat	<u>0,-</u>	<u>(245.714,-)</u>	<u>(183.956,-)</u>	<u>376.135,-</u>
<u>Disponering av overskudd</u>				
Aksjeutbytte (7%)				35.960,-
Reservefond				14.000,-
Anleggsfond				76.175,-
Disposisjonsfond				<u>250.000,-</u>
				<u>376.135,-</u>

<u>Driftsregnskaper</u>	1974	1975	1976	1977
<u>Driftsinntekter</u>				
Salg kobberkonsentrat	3.591.158,-	1.664.862,-	1.330.163,-	437.605,-
" sinkkonsentrat	8.581.007,-	7.737.004,-	6.568.402,-	5.142.118,-
" Rørosgrit og slagg	253.336,-	134.676,-	133.164,-	88.011,-
" Tyrilin	412.444,-	474.289,-	684.870,-	731.351,-
" sølv		240.148,-		
" gull				88.305,-
" diverse				209.217,-
	<u>12.837.945,-</u>	<u>10.250.979,-</u>	<u>8.716.599,-</u>	<u>6.696.607,-</u>
<u>Driftskostnader</u>				
Produksjonskostnader	6.296.218,-	6.894.925,-	10.115.532,-	) 11.303.938,-
Hovedadministrasjon	1.566.773,-	1.957.895,-	1.795.630,-	
Beholdningsendringer	650.000,-	385.000,-	(920.000,-)	
	<u>8.513.000,-</u>	<u>9.237.820,-</u>	<u>9.200.532,-</u>	
Resultat før avskrivninger	4.324.954,-	1.013.159,-	(2.274.563,-)	(3.392.331,-)
Avskrivninger	2.838.200,-	2.830.000,-	3.150.000,-	-
Malmleting og forsøk	980.119,-	391.357,-	41.968,-	-
	<u>8.143.273,-</u>	<u>3.252.517,-</u>	<u>2.356.531,-</u>	
Resultat gruve- og industri- virksomhet	<u>506.635,-</u>	<u>(2.208.198,-)</u>	<u>(5.466.531,-)</u>	<u>(3.392.331,-)</u>
Renteinntekter	163.679,-	146.068,-	28.387,-	3.474,-
Renteutgifter	496.324,-	595.918,-	888.823,-	698.769,-
	<u>332.645,-</u>	<u>449.850,-</u>	<u>860.436,-</u>	<u>695.295,-</u>
Netto finanskostnader				
Driftsresultat	<u>173.990,-</u>	<u>(2.658.048,-)</u>	<u>(6.326.967,-)</u>	<u>(4.087.626,-)</u>
Diverse inntekter				298.894,-
Investeringsstilskott	200.000,-	150.000,-	-	640.000,-
Erstatning brann	-	213.500,-	50.550,-	-
Rentestøtte	-	-	60.000,-	42.000,-
	<u>200.000,-</u>	<u>363.500,-</u>	<u>110.550,-</u>	<u>740.894,-</u>
Bokført nettoresultat	<u>373.990,-</u>	<u>(2.294.548,-)</u>	<u>(6.216.417,-)</u>	<u>(3.106.732,-)</u>
<u>Disponering av overskudd</u>				
Aksjeutbytte (12%)	61.600,-			
Reservefond	36.400,-			
Anleggssfond	75.990,-			
Disposisjonsfond	<u>200.000,-</u>			
	<u>373.990,-</u>			

A/S Røros Kopperverk, dets konkursbo

Oversikt over økonomisk utvinning 1974 - 1977.

	Økonomisk utvinning	Råmalmgehalter		Merknad
		Zink	Kobber	
	‰	‰	‰	
Økonomisk utvinning utregnet på grunnlag av tallene som lå til grunn under planlegging og lønnsomhetsvurdering	72,97	7,83	0,74	
<u>Oppnådde resultater:</u>				
<u>1974:</u>				
Januar	74,50	5,67	0,47	
Februar	76,94	5,86	0,45	
Mars	77,86	7,46	0,62	
April	79,28	8,08	0,65	
Mai	79,22	8,43	0,67	
Juni	78,23	7,35	0,59	
Juli	75,58	7,27	0,54	
August	75,01	6,40	0,55	
September	74,98	6,36	0,61	
Oktober	72,44	5,72	0,55	
November	69,53	4,38	0,47	
Desember	66,64	4,11	0,45	
<u>1975:</u>				
Januar	69,15(68,19)	5,17	0,56	Tallet i parantes er regnet ut etter gamle Cu- kont. som hadde dårligere Zn- betaling. Vil utgjøre vel 1%.
Februar	74,82	6,98	0,64	
Mars	74,52	6,38	0,57	
April	78,89	5,86	0,65	
Mai	76,79	5,31	0,59	
Juni	77,65	5,-	0,53	
Juli	77,50	4,96	0,53	
August	79,53	4,98	0,56	
September	77,05	5,67	0,62	
Oktober	74,30	5,30	0,60	
November	71,94	4,66	0,56	
Desember	68,08	4,82	0,52	
1 - 10/12	74,69	4,50	0,44	
11 - 23/12	61,47	5,19	0,61	

ros Kobberverk, dets konkursbo.

	Økonomisk utvinning	Råmalmgehalter		Merknad
		Zink	Kobber	
	%	%	%	
<u>1976:</u>				
Januar	63,5	5,03	0,53	
Februar	68,3	4,78	0,49	
Mars	68,4	4,74	0,48	
April	72,1	5,47	0,51	
Mai	68,4	4,25	0,42	
Juni	70,7	4,08	0,45	
Juli	69,9	4,06	0,47	
August	73,8	4,38	0,43	
September	72,6	4,16	0,39	
Oktober	71,-	3,78	0,38	
November	74,9	4,75	0,50	
Desember	74,9	5,22	0,54	
 <u>1977:</u>				
Januar	75,3	5,80	0,57	
Februar	76,2	6,01	0,53	
Mars	74,90	4,88	0,45	
April	67,7	4,17	0,46	